Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas pt versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējies.

portugāļu

Jau ir pieejami tulkojumi šādās valodās: en.

Swipe to change

Maksātnespēja un bankrots

Portugāle

1 Pret kādiem subjektiem var vērst maksātnespējas procedūru?

Iepriekšēja piezīme:

Šajā dokumentā sniegtās informācijas juridiskais pamats būtībā ir Maksātnespējas un uzņēmumu atveseļošanas kodekss, kas apstiprināts ar 2004. gada 18. marta Dekrētlikumu Nr. 53/2004 un pēdējoreiz pārskatīts ar 2019. gada 28. jūnija Dekrētlikumu Nr. 84/2019, turpmāk tekstā apzīmēts ar saīsinājumu portugāļu valodā — CIRE.

Ar CIRE portugāļu valodā tā jaunākajā redakcijā var iepazīties Lisabonas rajona Ģenerālprokuratūras tīmekļa vietnē:

http://www.pgdlisboa.pt/leis/lei_mostra_articulado.php?nid=85&tabela=leis

Ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu uz šo aptauju atbildēt detalizēti, jautājumu specializēto būtību un no Regulas 2015/848 86. panta izrietošo prasību Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunktiem civillietās un komerclietās sniegt informāciju par valsts tiesību normām, lai palīdzētu profesionāļiem, kuri saskaras ar pārrobežu maksātnespējas gadījumiem citās dalībvalstīs, daudzās tālāk sniegtajās atbildēs esmu izvēlējies citēt katrai situācijai piemērojamās tiesību normas. Tā esmu rīkojies, lai izvairītos no jebkādām neprecizitātēm pieprasītajā tehniskajā informācijā, kā arī tādēļ, ka, pēc manām domām, šo noteikumu satura aizstāšana ar garāku paskaidrojumu pagarinātu šo tekstu. Citos gadījumos man ir šķitis, ka pietiek norādīt uz tiesību normām, tās necitējot, un kopsavilkuma veidā aprakstīt situāciju, kad tās piemērojamas.

Visas šajā lietā iekļautās atbildes satur informāciju par CIRE 1. panta 1. punktā minēto maksātnespējas procedūru.

Papildus maksātnespējas procedūrai CIRE paredz arī divas sevišķās procedūras: sevišķo pārstrukturēšanas vai "atjaunošanas" procedūru, kas minēta CIRE 1. panta 2. punktā, un sevišķo maksājumu vienošanās procedūru, kas minēta CIRE 1. panta 3. punktā. Informāciju par abām sevišķajām procedūrām var atrast atbildē uz 2. jautājumu.

Ar informāciju, ko publisko maksātnespējas procesā (kā paredzēts Regulas 2015/848 24. pantā), sevišķajā atjaunošanas procedūrā un maksājumu vienošanās procedūrā, var iepazīties Citius — Tieslietu ministrijas nodrošinātajā tiesu tīmekļa vietnē:

https://www.citius.mj.pt/portal/consultas/ConsultasCire.aspx

PROCESA VEIDI

CIRE 1. pantā ir paredzēti trīs atšķirīgi procesa veidi, ko var uzsākt attiecībā uz dažādu kategoriju kreditoriem:

maksātnespējas process, ko var piemērot uzņēmumiem vai fiziskām personām;

sevišķā atjaunošanas procedūra, ko piemēro tikai uzņēmumiem (*CIRE* 17-A.–17-J. pants);

sevišķā maksājumu vienošanās procedūra, ko var piemērot visiem parādniekiem, izņemot uzņēmumus (*CIRE* 222-A.–222-J. pants).

CIRE 1. pants ir formulēts šādi:

"1. pants.

Mērķis

1. Maksātnespējas process ir vispārējs izpildu process, kura mērķis ir apmierināt kreditorus tā, kā ir paredzēts maksātnespējas plānā, balstoties uz uzņēmuma atgūšanu, izmantojot maksātnespējas aktīvus, vai, ja tas nav iespējams — likvidējot parādnieka aktīvus un sadalot ieņēmumus kreditoriem.

2. Ja uzņēmums atrodas smagos ekonomiskos apstākļos vai tam draud tūlītēja maksātnespēja, tas var lūgt tiesu uzsākt sevišķo atjaunošanas procedūru saskaņā ar 17-A.–17-J. pantu.

3. Ja cita veida parādnieks atrodas smagos ekonomiskos apstākļos vai tam draud tūlītēja maksātnespēja, parādnieks var lūgt tiesu uzsākt sevišķo maksājumu vienošanās procedūru saskaņā ar 222-A.–222-J. pantā paredzēto.

Jo īpaši *CIRE* 2. pantā ir norādīts, ka maksātnespējas procesu var sākt pret:

jebkuru fizisku vai juridisku personu

uz laiku atliktu mantojumu

apvienībām, kam nav tiesībsubjektības, un īpašām komisijām

civilsabiedrībām

komercsabiedrībām vai civilsabiedrībām, kam ir komercforma līdz tā līguma galīgās reģistrācijas datumam, ar ko tās dibinātas

kooperatīviem pirms to dibināšanas reģistrācijas

individuāliem uzņēmumiem ar ierobežotu atbildību

citām patstāvīgām masām.

Maksātnespējas procesu nevar sākt pret:

publisko tiesību juridiskām personām un publiskā sektora uzņēmumiem

apdrošināšanas sabiedrībām, kredītiestādēm, finanšu sabiedrībām, ieguldījumu brokeru sabiedrībām, kas sniedz pakalpojumus, kuri ietver trešām personām piederošu līdzekļu vai vērtspapīru turēšanu, un kolektīvo ieguldījumu uzņēmumiem, jo maksātnespējas process nav saderīgs ar šīm struktūrām paredzētajiem īpašajiem režīmiem.

2 Saskaņā ar kādiem nosacījumiem var sākt maksātnespējas procedūru?

MAKSĀTNESPĒJAS PROCESS

***CIRE* 1. panta 1. punktā paredzētā maksātnespējas procesa uzsākšanas nosacījumi:**

Maksātnespējas process var būt balstīts uz uzņēmuma atgūšanu vai uz aktīvu likvidāciju un izmaksām kreditoriem.

Maksātnespējas procedūrā *CIRE* 235.–266. pants arī paredz īpašus noteikumus fizisku personu, tostarp darījumdarbības neveicēju un mazo uzņēmumu īpašnieku, maksātnespējai un abu laulāto maksātnespējai.

Procesa uzsākšana

Maksātnespējas procesu var uzsākt, ja izpildās *CIRE* 3. pantā paredzētie kritēriji:

“3. pants.

Maksātnespēja

1. Parādnieku uzskata par maksātnespējīgu, ja tas nevar pildīt savas saistības, kam iestājies izpildes termiņš.

2. Juridiskas personas un autonomas masas, par kuru parādiem personīga un neierobežota atbildība tieši vai netieši nav nevienai fiziskai personai, arī uzskata par maksātnespējīgām, ja saistību apjoms būtiski pārsniedz aktīvus, vērtējot saskaņā ar piemērojamajiem grāmatvedības standartiem.

3. Iepriekšējā punkta noteikumus nepiemēro, ja aktīvi pārsniedz saistības, vērtējot saskaņā ar šādiem noteikumiem:

a) aktīvos un saistībās identificējamas vienības, pat ja tās neparādās bilancē, ņem vērā pēc to patiesās vērtības;

b) ja parādniekam pieder uzņēmums, vērtējumu balsta uz turpināšanas vai likvidācijas izredzēm atkarībā no tā, kurš scenārijs ir ticamāks, taču jebkurā gadījumā izslēdzot komercdarbības nodošanu;

c) saistībās neiekļauj parādus, kam nepieciešams vienīgi maksājums no sadalāmajiem līdzekļiem vai aktīviem, kas palikuši pēc pārējo parādnieka kreditoru apmierināšanas vai aizsardzības.

4. Kad parādnieks piesaka maksātnespēju, tūlītēju maksātnespēju uzskata par līdzvērtīgu faktiskai maksātnespējai.”

Aktīvā un pasīvā leģitimitāte

CIRE 18., 19. un 20. pantā, kas citēti zemāk, ir noteikts, kas un kādos apstākļos var lūgt pasludināt maksātnespēju un kam tā jāpasludina:

“18. pants.

Pienākums pasludināt maksātnespēju

1. Parādniekam ir jālūdz tā maksātnespējas pasludināšana 30 dienu laikā no dienas, kad tam kļuvis zināms par maksātnespēju, kā aprakstīts 3. panta 1. punktā, vai dienas, kad tam būtu bijis par to jāuzzina.

2. No pienākuma pasludināt maksātnespēju ir atbrīvotas fiziskas personas, kuras maksātnespējas dienā nav uzņēmuma īpašnieki.

3. Ja parādnieks ir uzņēmuma īpašnieks, maksātnespējas situācijas apzināšanos prezumē, ja ir pagājuši vismaz trīs mēneši kopš jebkuras 20. panta 1. punkta g) apakšpunktā paredzētās saistības vispārējas neizpildes.”

“19. pants.

Kas var lūgt pasludināt maksātnespēju?

Ja parādnieks nav rīcībspējīga fiziska persona, par maksātnespējas pasludināšanu atbild attiecīgā korporatīvā struktūra, vai, ja tādas nav — jebkurš no valdes locekļiem.”

“20. pants.

Citas personas un struktūras, kas var lūgt pasludināt maksātnespēju

1. Parādnieka maksātnespējas pasludināšanu var lūgt par parādiem juridiski atbildīgā persona, jebkurš kreditors, arī ja prasījums ir ar nosacījumu un neatkarīgi no tā būtības, vai prokuratūra, kas pārstāv tai juridiski uzticētās personu intereses, ja iestājas kāds no šādiem gadījumiem:

a) vispārēja tādu saistību samaksas apturēšana, kam iestājies termiņš;

b) vienas vai vairāku saistību neizpilde, kas iesaistītās summas vai neizpildes apstākļu dēļ pierāda parādnieka nespēju nekavējoties izpildīt lielāko daļu savu saistību;

c) uzņēmuma īpašnieka vai parādnieka valdes locekļu bēgšana vai uzņēmuma juridiskās adreses vai galvenās darījumdarbības vietas pamešana, kas ir saistīta ar parādnieka kredītspējas trūkumu, ja nav iecelts aizvietotājs ar pienācīgu reputāciju;

d) aktīvu izkliedēšana, pamešana, steidzīga vai destruktīva likvidācija, fiktīva kredītu veidošana;

e) apķīlājamo aktīvu nepietiekamība attiecīgo prasījumu apmaksai izpildes procesā, kas sākts pret parādnieku;

f) maksātnespējas vai maksājumu plānā noteikto saistību neizpilde atbilstīgi 218. panta 1. punkta a) apakšpunktā un 2. punktā noteiktajam;

g) vispārēja turpmāk minēto veidu saistību neizpilde iepriekšējos sešus mēnešus:

i) nodokļi;

ii) sociālā nodrošinājuma iemaksas un nodevas;

iii) no darba līguma vai šāda līguma pārkāpšanas vai izbeigšanas izrietošie parādi;

iv) maksājumi par jebkāda veida nomu, ieskaitot finanšu nomu, pirkuma maksas samaksu vai aizdevumu, kas nodrošināts ar hipotēku, attiecībā uz vietu, kur parādnieks veic darbību vai kur ir tā juridiskā adrese vai dzīvesvieta;

h) parādnieks ir kāda no 3. panta 2. punktā minētajām vienībām un tā saistības saskaņā ar pēdējo apstiprināto bilanci pārsniedz aktīvus vai tas vairāk nekā deviņus mēnešus kavē pārskatu apstiprināšanu un iesniegšanu, ja to darīt ir juridisks pienākums.

2. Iepriekšējā punktā noteiktais neliedz pārstāvēt publiskās struktūras saskaņā ar 13. pantu.”

Lūguma forma un saturs

Maksātnespējas pasludināšanas lūguma pamati, kas ir jānorāda un jāpamato, ir izklāstīti *CIRE* 23.–25. pantā:

“23. pants.

Pieteikuma forma un saturs

1. Maksātnespējas pieteikumu iesniedz vai maksātnespēju pasludināt lūdz rakstiskā pieteikumā, kurā izklāstīti fakti, ar ko pamatota pasludināšana, un formulēts attiecīgais lūgums.

2. Pieteikuma iesniedzējam pieteikumā:

a) ja tas ir faktiskais parādnieks — jānorāda, vai tas jau ir maksātnespējīgs vai maksātnespēja tikai draud iestāties, bet fiziskām personām — vai tiek pieprasīts atbrīvojums attiecībā uz pārējām saistībām saskaņā ar XII daļas I nodaļas noteikumiem;

b) jānorāda parādnieka likumīgi ieceltie un amatā faktiski esošie valdes locekļi, kā arī pieci lielākie kreditori, izņemot pašu pieteikuma iesniedzēju;

c) ja parādnieks ir laulībā — jānorāda attiecīgais laulātais un jāpaziņo laulāto mantisko attiecību režīms;

d) jāpievieno civilstāvokļa aktu reģistra, komercreģistra vai citu publisko reģistru, kuros ierakstīts parādnieks, izziņas.

3. Ja pieteikuma iesniedzējam nav iespējams sniegt iepriekšējā punktā minēto informāciju un pielikumus, šo informāciju un pielikumus lūdz sniegt pašam parādniekam.”

“24. pants.

Dokumenti, kas jāiesniedz parādniekam

1. Ja pieteikuma iesniedzējs ir parādnieks, kopā ar pieteikumu jāiesniedz šādi dokumenti:

a) visu kreditoru alfabētisks saraksts, norādot to attiecīgās adreses, parāda summas, prasījumu termiņu un būtību, nodrošinājumus, kas uz tiem attiecināti, un iespējamās sevišķās attiecības saskaņā ar 49. panta noteikumiem;

b) visu pret parādnieku vērsto nepabeigto tiesvedību un izpildes pasākumu saraksts un norādes;

c) dokuments, kurā norādīta darbība vai darbības, ar ko pēdējo trīs gadu laikā nodarbojies parādnieks, un tam piederošie uzņēmumi, kā arī iemesli, kas, pēc parādnieka domām, izraisījuši situāciju, kurā tas patlaban atrodas;
d) dokuments, kurā norādīta persona, kuras masa tiek administrēta, ja ir iesaistīts uz laiku atlikts mantojums, juridiskās personas dalībnieki, partneri vai zināmi biedri, bet citos gadījumos, kad maksātnespēja nav saistīta ar fizisku personu — par maksātnespējas prasījumiem juridiski atbildīgās personas;
e) saraksts ar aktīviem, kas atrodas parādnieka turējumā uz nomas, īres vai finanšu līguma vai pārdošanas pamata, paturot īpašumtiesības, un visi pārējie īpašumā esošajiem aktīviem un tiesībām ar norādi par to būtību, atrašanās vietu, attiecīgā gadījumā — reģistrācijas informāciju, iegūšanas vērtību un aplēsto pašreizējo vērtību;
f) ja parādniekam ir organizēta grāmatvedība — gada pārskati par pēdējiem trijiem finanšu gadiem, kā arī attiecīgie vadības, uzraudzības un revīzijas ziņojumi, uzraudzības struktūras atzinumi un juridiskās sertifikācijas dokumenti, ja tie ir obligāti vai pastāv, un informācija par svarīgākajām īpašumtiesību izmaiņām pēc jaunākā pārskata ziņošanas datuma un par darbībām, kas pēc savas būtības, priekšmeta vai apjoma pārsniedz parādnieka ikdienas darbību;
g) ja uz uzņēmumu attiecas pārskatu konsolidācija — konsolidētais vadības ziņojums, konsolidētais gada pārskats un citi pārskata ziņošanas dokumenti par pēdējiem trim finanšu gadiem, kā arī attiecīgie uzraudzības un revīzijas ziņojumi, uzraudzības struktūras atzinumi, juridiskās sertifikācijas dokumenti un ziņojums par darbībām grupas iekšienē par to pašu laikposmu;
h) individuālie un konsolidētie ziņojumi un īpašie pārskati, kā arī informācija par ceturksni un pusgadu, kas paziņota datumos pēc pēdējā finanšu gada un kas uzņēmumam jāsniedz saskaņā ar Vērtspapīru kodeksu un Vērtspapīru tirgus komisijas noteikumiem;
i) parādnieka nodarbināto darbinieku saraksts.
2. Parādniekam ir pienākums arī:
a) iesniegt dokumentu, kas apstiprina to valdes locekļu pilnvaras, kuri pārstāv parādnieku, un attiecīgā gadījumā — tāda dokumenta kopiju, kurā izklāstīts attiecīgās korporatīvās vadības struktūras lēmums iesniegt lūgumu;
b) pamatot 1. punktā paredzēto dokumentu neiesniegšanu vai neatbilstību tiem.
3. Neskarot vēlāk iesniegtus dokumentus saskaņā ar 223. un turpmāko pantu noteikumiem, parādnieka šādi iesniegtam lūgumam var pievienot maksātnespējas plānu."
"25. pants.
Lūgums, ko iesniedz cita persona vai struktūra, kam uz to ir tiesības
1. Ja lūgumu nav iesniedzis pats parādnieks, personai vai struktūrai, kas lūdz pasludināt maksātnespēju, pieteikumā atkarībā no gadījuma jāpamato prasījuma izcelsme, būtība un summa vai personas atbildība par prasījumiem pret maksātnespējas masu, kā arī jānorāda tās rīcībā esošā informācija par parādnieka aktīviem un saistībām.
2. Pieteikuma iesniedzējam arī jāiesniedz visi tā rīcībā esošie pierādīšanas līdzekļi, kā arī jāizsauc liecinieki saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 511. pantā paredzētajiem ierobežojumiem."

Procedūras sākuma datums un termiņi

Procedūras sākuma datumu, iebildumu iesniegšanas un/vai lēmumu pieņemšanas, kā arī lēmuma par maksātnespējas pasludināšanu pieņemšanas termiņus būtībā paredz *CIRE* 4., 27.–30., 35. un 36. pants:

"4. pants.
Maksātnespējas pasludināšanas un procedūras sākuma datums
1. Gadījumos, kad var būt nozīme precizitātei, šajā kodeksā iekļautās atsauces uz maksātnespējas pasludināšanas datumu jāsaprot kā laiks, kad pasludināts attiecīgais spriedums.
2. Visi kodeksā paredzētie termiņi, kuri galīgi beidzas ar maksātnespējas procesa uzsākšanu, aptver arī laikposmu no šī datuma līdz maksātnespējas pasludināšanai.
3. Ja maksātnespēju pasludina procesā, kas būtu bijis jāaptur saskaņā ar 8. panta 2. punktu, jo nav pabeigts iepriekš uzsākts process pret to pašu parādnieku, iepriekšējā punktā minēto termiņu vajadzībām izmanto šī pēdējā minētā procesa sākuma datumu. Minēto piemēro arī, ja senāks process tiek apturēts, piemērojot 264. panta 3. punkta b) apakšpunktu."
"27. pants.
Sākotnējais novērtējums
1. Sadales dienā vai, ja tas nav iespējams — ne vēlāk kā trešajā darbdienā pēc tās tiesnesis:
a) izdod pagaidu lēmumu noraidīt maksātnespējas pasludināšanas lūgumu, ja tas ir acīmredzami nepamatots vai ja iestājušies izņēmuma apstākļi, no kuriem nevarēja izvairīties un kas rada kavēšanos, par ko tiesnesis ir uzzinājis pēc savas iniciatīvas;
b) dod pieteikuma iesniedzējam ne vairāk kā piecas dienas, lai izlabotu novēršamos pieteikuma trūkumus, pretējā gadījumā pieteikumu noraida; jo īpaši tas ir gadījumā, kad tas neatbilst juridiskajām prasībām vai tam nav pievienoti nepieciešamie dokumenti un to neesība nav pienācīgi pamatota.
2. Maksātnespējas pieteikumu gadījumā pagaidu lēmumus par noraidīšanu, kas pilnībā vai daļēji nav balstīti uz 24. panta 2. punkta a) apakšpunktā noteikto dokumentu neesību, publicē Citius tīmekļa vietnē 38. panta 8. punktā paredzētajā termiņā, ietverot tajos 37. panta 8. punktā minēto informāciju."
"28. pants.
Tūlītēja maksātnespējas situācijas pasludināšana
Ja parādnieks iesniedz maksātnespējas pieteikumu, uzskata, ka tas ir atzinis savu maksātnespēju, kas jāpaziņo trīs darbdienu laikā pēc sākotnējā pieteikuma izdalīšanas vai, ja tajā ir novēršami trūkumi — pēc to novēršanas."
"29. pants.
Paziņošana parādniekam
1. Neskarot 31. panta 3. punktu, ja lūgumu nav iesniedzis parādnieks un nav pamata pagaidu izbeigšanai, tiesnesis iepriekšējā pantā noteiktajā termiņā paziņo par procesu parādniekam personīgi.
2. Paziņojot par procesu, parādnieku informē par iepriekšējā panta 5. punktā paredzētajiem sodiem un to, ka 24. panta 1. punktā minētajiem dokumentiem jābūt sagatavotiem tūlītējai nosūtīšanai maksātnespējas procesa administratoram, ja tiks pasludināta maksātnespēja."
"30. pants.
Parādnieka iebildumi
1. Parādnieks var iesniegt iebildumus 10 dienu laikā; šādā gadījumā piemēro 25. panta 2. punkta noteikumus.
2. Neskarot iepriekšējā punktā noteikto, parādniekam, iesniedzot iebildumus, jāiesniedz saraksts ar pieciem lielākajiem kreditoriem, izņemot pieteikuma iesniedzēju, norādot to domicilu; pretējā gadījumā iebildumus nepieņem.
3. Parādnieka iebildumi pret pieprasīto maksātnespējas pasludināšanu var būt balstīti uz to, ka nepastāv fakts, uz kura balstās pieprasījums, vai uz maksātnespējas situācijas neesību.

4. Parādniekam ir pienākums pierādīt maksātspēju, attiecīgos gadījumos pamatojoties uz likumā noteikto obligāto grāmatvedību, kas ir pienācīgi organizēta un pareizi uzrādīta, neskarot 3. panta 3. punkta noteikumus.
5. Ja nenotiek atteikšanās no parādnieka uzklausīšanas saskaņā ar 12. pantu un parādnieks neiesniedz iebildumus, sākotnējā pieteikumā apgalvotos faktus atzīst par pienācīgi atzītiem un pasludina maksātnespēju nākamajā darbdienā pēc 1. punktā minētā perioda beigām, ja šie fakti atbilst kādai no 20. panta 1. punkta apakšpunktos minētajām situācijām."
"35. pants.
Apspriede un sprieduma pieņemšanas sēde
1. Ja parādnieks ir iesniedzis iebildumus vai ja nav notikusi atteikšanās no sēdes, kādā no turpmākajām piecām dienām nekavējoties tiek plānota apspriede un sprieduma pieņemšanas sēde, par kuru paziņo pieteikuma iesniedzējam, parādniekam un visiem juridiski ieceltajiem valdes locekļiem vai sākotnējā pieteikumā norādītajiem valdes locekļiem, lai tie ierastos personīgi vai tiktu pienācīgi juridiski pārstāvēti.
2. Ja parādnieks vai tā ieceltais pārstāvis neierodas, sākotnējā pieteikumā apgalvotos faktus uzskata par atzītiem, ja parādnieka uzklausīšana nav tikusi atcelta saskaņā ar 12. pantu.
3. Ja neiestājas iepriekšējā punktā aprakstītā situācija, pieteikuma iesniedzēja vai tā pārstāvja neierašanos uzskata par līdzvērtīgu pieteikuma atsaukšanai.
4. Atkarībā no lietas tiesnesis nekavējoties reģistrē vai nu spriedumu par maksātnespējas pasludināšanu, ja sākotnējā pieteikumā apgalvotie fakti atbilst 20. panta 1. punktam, vai nolēmumu, kas ir līdzvērtīgs pieteikuma atsaukšanai.
5. Ja ieradušās abas puses vai ieradies tikai pieteikuma iesniedzējs vai tā pārstāvis gadījumā, kad parādnieka uzklausīšana ir atcelta, tiesnesis izdod rīkojumu, lai identificētu strīda priekšmetu un uzskaitītu pierādījuma materiālus.
6. Pēc tam tiek pieņemts lēmums par iesniegtajiem prasījumiem, kuru pierādījumus uzrāda nekavējoties.
7. Pēc pierādījumu uzrādīšanas pārtraukšanas notiek mutiska uzstāšanās, pēc kuras tiesa pasludina spriedumu.
8. Ja spriedumu nevar pasludināt uzreiz, to pasludina piecu dienu laikā."
"36. pants.
Spriedums, ar ko pasludina maksātnespēju
1. Spriedumā, ar ko pasludina maksātnespēju, tiesnesis:
a) norāda attiecīgā nolēmuma datumu un laiku — ja šādas norādes nav, nolēmumu uzskata par taisītu pusdienlaikā;
b) norāda maksātnespējīgo parādnieku, minot tā juridisko adresi vai dzīvesvietu;
c) norāda un nosaka parādnieka likumīgi iecelto un amatā faktiski esošo valdes locekļu dzīvesvietu, kā arī, ja parādnieks ir fiziska persona, — parādnieka dzīvesvietu;
d) ieceļ maksātnespējas procesa administratoru, minot tā profesionālās darbības adresi;
e) nosaka, ka maksātnespējas masu pārvaldīs parādnieks, ja ir izpildītas 224. panta 2. punkta prasības;
f) nosaka, ka parādniekam nekavējoties jāiesniedz maksātnespējas procesa administratoram 24. panta 1. punktā minētie dokumenti, kuru vēl nav lietā;
g) pieprasa parādnieka grāmatvedības dokumentu un visu aktīvu apķīlāšanu to tūlītējai nodošanai maksātnespējas procesa administratoram, pat ja tie ir apķīlāti, ieķīlāti vai jebkādā veidā apgrūtināti vai turēti, kā arī neskarot 150. panta 1. punkta noteikumus;
h) uzdod vienības, kas liecina par iespējamu noziedzīgu nodarījumu, nodot prokuroram, lai iestātos attiecīgās sekas;
i) ja tā rīcībā ir informācija, kas pamato procedūras uzsākšanu ļaunprātīgas maksātnespējas izvērtēšanai — pasludina šo procedūru par pilnībā vai daļēji uzsāktu, neskarot 187. panta noteikumus;
j) nosaka 30 dienu termiņu prasījumu iesniegšanai;
l) informē kreditorus, ka tiem nekavējoties jāsniedz maksātnespējas procesa administratoram informācija par liettiesiskajiem nodrošinājumiem to labā;
m) informē maksātnespējīgās personas kreditorus, ka maksājumi, kas tiem ir jāveic, ir jāmaksā maksātnespējas procesa administratoram, nevis maksātnespējīgajai personai;
n) nosaka datumu un laiku tuvāko 45 līdz 60 dienu laikā, kurā atbilstīgi 156. pantā noteiktajam jāsarīko kreditoru sapulce, ko sauc arī par ziņojuma vērtēšanas sapulci, vai ar pienācīgu pamatojumu pasludina, ka šāda sapulce nav jārīko.
2. 1. punkta n) apakšpunkta pēdējās daļas noteikumu nepiemēro gadījumos, kad gaidāma maksātnespējas plāna iesniegšana vai kad ir nolemts, ka maksātnespējas administrēšanu veiks parādnieks.
3. Ja 1. punkta j) apakšpunktā paredzētās ziņojuma vērtēšanas sapulces rīkošanas diena nav noteikta un jebkura ieinteresētā persona prasījumu iesniegšanai noteiktajā termiņā lūdz tiesu šo sapulci sasaukt, tiesnesis nosaka sapulces dienu un laiku 45–60 dienas pēc tam, kad pieņemts spriedums, ar ko pasludina maksātnespēju.
4. Gadījumos, kad ziņojuma vērtēšanas sapulces rīkošanas datums saskaņā ar 1. punkta n) apakšpunktu nav noteikts, šajā kodeksā paredzētos termiņus, ko aprēķina no šīs sapulces sarīkošanas, aprēķina no 45. dienas pēc sprieduma, ar ko pasludina maksātnespēju, pieņemšanas.
5. Ja tiesnesis ir nolēmis nerīkot ziņojuma vērtēšanas sapulci, viņam sprieduma pieņemšanas laikā jāpielāgo procesa grafiks šim faktam, ņemot vērā konkrēto lietu."

Sprieduma paziņošana un publicēšana

Noteikumi par sprieduma, ar ko pasludina maksātnespēju, paziņošanu un publicēšanu ir paredzēti *CIRE* 37.un 38. pantā:
"37. pants.
Paziņošana par spriedumu un pavēste
1. Parādnieka valdes locekļiem, kuru dzīvesvieta ir noteikta, par spriedumu paziņo personīgi saskaņā ar procesuālajiem tiesību aktiem par pavēstēm un tajos paredzētajā veidā. Tiem nosūta arī sākotnējā pieteikuma kopijas.
2. Neskarot paziņojumus, kas ir nepieciešami saskaņā ar darba tiesību aktiem, konkrētāk, attiecībā uz Algu garantijas fondu, par spriedumu informē arī prokuratūru, Sociālās nodrošināšanas institūtu, maksātnespējas pasludināšanas pieteikuma iesniedzēju un parādnieku saskaņā ar pavēstē paredzētajiem noteikumiem, ja spriedums jau nav nogādāts personīgi parādniekam un, ja parādnieks ir uzņēmuma īpašnieks — darbinieku komitejai.
3. Pieciem lielākajiem kreditoriem, izņemot pieteikuma iesniedzēju, paziņo saskaņā ar 1. panta noteikumiem vai izmantojot ierakstītu vēstuli, atkarībā no tā, vai to pastāvīgā dzīvesvieta, juridiskā adrese vai domicils ir vai nav Portugālē.
4. Zināmiem kreditoriem, kuru pastāvīgā dzīvesvieta, juridiskā adrese vai domicils ir dalībvalstī, kas nav procesa uzsākšanas vietas dalībvalsts, ieskaitot šo dalībvalstu nodokļu iestādes un sociālā nodrošinājuma struktūras, nekavējoties paziņo, izmantojot ierakstītu vēstuli, saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2015. gada 20. maija Regulas (ES) Nr. 2015/848 54. pantu.
5. Ja pastāv prasījumi par labu valstij, valsts iestādēm, kas nav publiski uzņēmumi vai sociālā nodrošinājuma iestādes, šīm struktūrām paziņo, izmantojot ierakstītu vēstuli.
6. Iepriekšējos punktos noteiktais neliedz paziņojumus un pavēstes nosūtīt elektroniski saskaņā ar Tieslietu ministrijas izdotu ministra īstenošanas rīkojumu.

7. Citiem kreditoriem un ieinteresētajām personām paziņo ar publisku paziņojumu, kam ir piecu dienu labvēlības periods un kas tiek izvietots parādnieka juridiskajā adresē vai dzīvesvietā, parādnieka uzņēmumos un pašā tiesā, kā arī Citius tīmekļa vietnē.
8. Iepriekšējā punktā minētajos publiskajos paziņojumos jānorāda lietas numurs, labvēlības periods un iespēja iesniegt pārsūdzību vai celt iebildumus, un jāietver 36. panta a)–e) un i)–n) apakšpunktos paredzētā informācija, norādot, ka pārsūdzības, iebildumu un prasījumu iesniegšanas termiņš sāk tecēt tikai pēc labvēlības perioda beigām un ka labvēlības periodu aprēķina, sākot no iepriekšējā punktā minētā paziņojuma publicēšanas."
"38. pants.
Publicēšana un reģistrācija
[…]
2. Maksātnespējas pasludināšanu un maksātnespējas procesa administratora iecelšanu ieraksta automātiski, balstoties uz attiecīgu izziņu, ko šim mērķim sekretariāts nosūta:
a) civilstāvokļa aktu reģistram, ja parādnieks ir fiziska persona;
b) komercreģistram, ja pastāv ar maksātnespējīgo parādnieku saistīti fakti, kuri šādi jāieraksta;
c) struktūrai, kas atbild par cita veida ierakstīšanu, ko piemēro parādniekam.
3. Neskarot Ēku reģistrācijas kodeksa 43. panta 5. punkta noteikumus, maksātnespējas pasludināšanu ieraksta arī Ēku reģistrā attiecībā uz maksātnespējas masā ietilpstošajiem aktīviem, pamatojoties uz tiesas izziņu par galīgo spriedumu, ar ko pasludina maksātnespēju, ja reģistrācijas dienests nespēj nepieciešamajai informācijai piekļūt elektroniski, kā arī uz tā maksātnespējas procesa administratora izziņu, kurš identificējis aktīvus.
4. Ja iepriekšējā punktā paredzēto reģistrāciju veic provizoriski, to dara, balstoties uz informāciju tiesas elektroniskajā tīmekļa vietnē saskaņā ar 6. punkta b) apakšpunktu un uz tā maksātnespējas procesa administratora paziņojumu, kurš identificējis aktīvus.
5. Ja pastāv jebkāds ieraksts par to, ka iegūtas vai atzītas tiesības uz īpašumu vai maksātnespējas masā ietilpstošo aktīvu valdījums par labu personai, kura nav maksātnespējīgā persona, maksātnespējas procesa administratoram jāpievieno lietas dokumentiem izziņa par šiem ierakstiem.
6. Sekretariāts:
a) maksātnespējas pasludināšanu un maksātnespējas procesa administratora iecelšanu automātiski reģistrē datorizētajā izpildes reģistrā, kas izveidots ar Civilprocesa kodeksu;
b) reģistrē tiesas elektroniskajā tīmekļa vietnē šīs informācijas un prasījumiem atvēlētā termiņa iekļaušanu;
c) paziņo Portugāles bankai par maksātnespējas pasludināšanu, lai tā varētu izdarīt nepieciešamos ierakstus centralizētajā kredītrisku datubāzē.
7. Maksātnespējas procesa administratora profesionālās darbības adresi norāda, reģistrējot šī administratora iecelšanu.
8. Visu sprieduma publicēšanu un reģistrāciju veic piecu dienu laikā.
9. Lēmuma par ārvalsts maksātnespējas procesa uzsākšanu un attiecīgā gadījumā — par lēmuma, ar ko ieceļ maksātnespējas procesa administratoru, kā minēts Eiropas Parlamenta un Padomes 2015. gada 20. maija Regulas (ES) Nr. 2015/848 28. un 29. pantā, publicēšanu un publisku reģistrēšanu lūdz Portugāles tiesai pēc parādnieka uzņēmuma atrašanās vietas vai citos gadījumos — Lisabonas komerctiesai. Tiesa var pieprasīt apliecinātu tulkojumu, ko veikusi persona, kura ir kompetenta šim mērķim saskaņā ar Eiropas Savienības dalībvalsts tiesību aktiem.
10. Neskarot iepriekšējā punkta noteikumus, ja maksātnespējas procesa valsts tiesību akti paredz reģistrācijas kārtību, kādu neizmanto Portugāles tiesībās, reģistrāciju nosaka, balstoties uz tuvāko līdzību.
11. Neskarot 9. panta noteikumus, Eiropas Parlamenta un Padomes 2015. gada 20. maija Regulas (ES) Nr. 2015/848 29. panta 1. punktā paredzēto publikāciju automātiski nosaka kompetentā reģistrācijas nodaļa, ja parādniekam pieder uzņēmums Portugālē."

Piesardzības pasākumi

Iespēja ar rīkojumu uzdot veikt piesardzības pasākumus ir noteikta *CIRE* 31. pantā:
"31. pants.
Piesardzības pasākumi
1. Ja pastāv pamatotas bažas, ka var notikt ļaunprātīga administrēšana, tiesnesis automātiski vai pēc pieteikuma iesniedzēja lūguma uzdod veikt piesardzības pasākumus, ko uzskata par nepieciešamiem vai piemērotiem, lai izbeigtu parādnieka masas pasliktināšanu līdz sprieduma pasludināšanai.
2. Piesardzības pasākumi var ietvert pagaidu juridiskā administratora iecelšanu ar ekskluzīvām pilnvarām administrēt parādnieka masu vai palīdzēt parādniekam to administrēt.
3. Piesardzības pasākumus var īstenot pirms paziņošanas parādniekam, ja šāda agrīna darbība uzskatāma par nepieciešamu, lai izvairītos no lietderīgo seku apdraudēšanas. Tomēr paziņojumu nekādā gadījumā nedrīkst nosūtīt vēlāk kā 10 dienas pēc citos gadījumos piemērojamā termiņa beigām."

SEVIŠĶĀ ATVESEĻOŠANAS PROCEDŪRA

***CIRE* 1. panta 2. punktā paredzētā sevišķās atveseļošanas procedūras uzsākšanas nosacījumi:**

Otrā minētā procedūra, kas paredzēta *CIRE* 1. panta 2. punktā, ir sevišķā atveseļošanas procedūra (*PER — Processo Especial de Revitalização*), kuru var lūgt uzņēmums, kas atrodas ekonomiskās grūtības vai kam draud tūlītēja maksātnespēja.

Sevišķās atveseļošanas procedūras mērķis un formalitātes

Sevišķās atveseļošanas procedūras mērķis, tās uzsākšanas lūgums, ar to saistītās formalitātes un smagu ekonomisku apstākļu jēdziens ir paredzēts attiecīgi *CIRE* 17-A., 17-B. un 17-C. pantā.
"17-A. pants
Sevišķās atveseļošanas procedūras mērķis un būtība
1. Sevišķā atveseļošanas procedūra ir paredzēta, lai ļautu uzņēmumam, kura atrašanās smagos ekonomiskos apstākļos vai tūlītējas maksātnespējas draudi ir pierādīti, bet kura atveseļošana vēl ir iespējama, vest sarunas ar attiecīgajiem kreditoriem, lai varētu ar tiem noslēgt vienošanos, kuras rezultātā uzņēmums tiktu atveseļots.
2. Iepriekšējā punktā minēto procedūru var izmantot jebkurš uzņēmums, kas rakstiskā un parakstītā paziņojumā apliecina, ka tas atbilst nepieciešamajiem atveseļošanas nosacījumiem, un iesniedz papildu paziņojumu, ko ne agrāk kā pirms 30 dienām ir parakstījis sertificēts grāmatvedis vai, ja ir juridiski nepieciešams revidēt pārskatu — apstiprinātais revidents, apliecinot, ka uzņēmums patlaban nav maksātnespējas situācijā saskaņā ar 3. pantā noteiktajiem kritērijiem.
3. Sevišķā atveseļošanas procedūra pēc būtības ir steidzama, un tai piemēro visus šī kodeksa noteikumus, kuri pēc būtības nav ar to nesavienojami."
"17.-B. pants
Smagu ekonomisku apstākļu jēdziens
Šī kodeksa mērķiem uzņēmums atrodas smagos ekonomiskos apstākļos, ja tas saskaras ar būtiskām grūtībām nekavējoties pildīt savas saistības likviditātes trūkuma dēļ vai ja tas nevar saņemt aizdevumus."
"17.-C. pants
Lūgums un formalitātes

1. Sevišķā atveseļošanas procedūra sākas pēc uzņēmuma un kreditora vai kreditoru, kuriem kā nesaistītiem ar uzņēmumu ir saistīti prasījumi, kam nav zemākas prioritātes, vismaz 10 % apmērā saskaņā ar 3. punkta b) apakšpunktu, rakstiska paziņojuma par sarunu sākšanu, lai panāktu uzņēmuma atveseļošanu ar apstiprinātu atveseļošanas plānu.
2. Iepriekšējā punktā minēto paziņojumu paraksta un datumu norāda visi attiecīgie paziņotāji.
3. Uzņēmums informē tiesu, kas ir kompetenta pasludināt tā maksātnespēju, izmantojot lūgumrakstu, kurā izklāstīts tās 1. punktā minētais lūgums un pievienojot:
a) iepriekšminēto rakstisko paziņojumu;
b) 24. panta 1. punktā minēto dokumentu kopijas, kuras visā procedūras laikā turpina būt pieejamas kreditoriem sekretariātā, lai ar tām iepazītos;
c) ierosināto atveseļošanas plānu, kam pievieno vismaz uzņēmuma aktīvu, finanšu un kredītstāvokļa aprakstu.
4. Pēc iepriekšējā punktā minētā lūguma saņemšanas tiesnesis nekavējoties ar oficiālu rīkojumu ieceļ pagaidu tiesas administratoru, mutatis mutandis *piemērojot 32.–34. panta noteikumus.*
5. Par iepriekšējā punktā minēto oficiālo rīkojumu nekavējoties informē uzņēmumu, mutatis mutandis *piemērojot 37.–38. panta noteikumus.*
6. Tiesnesis pēc uzņēmuma un kreditora vai kreditoru, kuru prasījumi atbilstīgi 1. punkta noteikumiem veido vismaz 5 % no kopējās paziņoto prasījumu vērtības, motivēta lūguma vai pēc uzņēmuma motivēta lūguma var samazināt 1. punktā minēto 10 % ierobežojumu, lūguma izvērtēšanas procesā ņemot vērā kopējo paziņoto prasījumu skaitu un visu kreditoru sastāvu.
7. Lietas dokumentiem automātiski vai pēc pagaidu tiesas administratora lūguma pievieno īpašās atveseļošanas procedūras, ko ierosinājušas komercsabiedrības, ar kuriem uzņēmumam ir kontroles vai grupas attiecības Komercsabiedrību kodeksa izpratnē. Šādu lūgumu var iesniegt arī jebkurš uzņēmums, kas atrodas apstākļos, kuri ir izraisījuši sevišķo atjaunošanas procedūru.
8. Iepriekšējā punktā minēto pievienošanu procedūrā, kurai jāpievieno visi pārējie dokumenti, var lūgt tikai, kamēr nav sācies 17-D. panta 5. punktā minētais sarunu termiņš, mutatis mutandis *piemērojot 86. panta 4. punkta noteikumus."*
Turklāt CIRE 17-D.–17.-I. panti attiecībā uz sevišķo atveseļošanas procedūru paredz:
vēlākus procesuālos posmus (piemēram, visu kreditoru, kuri nav parakstījuši paziņojumu, uz kā pamata sākts process, uzaicināšanu piedalīties sarunās ar mērķi panākt atveseļošanu);
sekas (piemēram, procedūra liedz pret parādnieku uzsākt jebkuras citas parāda atgūšanas darbības);
sarunu noslēgšanu ar atveseļošanas plāna apstiprināšanu, kam sekotu atveseļošana, vai ar plāna neapstiprināšanu;
garantijas, par ko parādnieks vienojies ar kreditoriem;
ārpustiesas vienošanās par parādnieka atveseļošanu apstiprināšanu.

SEVIŠĶĀ MAKSĀJUMU VIENOŠANĀS PROCEDŪRA

***CIRE* 1. panta 3. punktā paredzētās sevišķās maksājumu vienošanās procedūras uzsākšanas nosacījumi:**

Trešā procedūra, kas ir minēta *CIRE* 1. panta 3. punktā, ir sevišķā maksājumu vienošanās procedūra, ko paredz *CIRE* 222-A.–222.-J. pants.
Sevišķā maksājumu vienošanās procedūra pēc būtības ir steidzama un var tikt izmantota attiecībā uz jebkuru parādnieku, kas nav uzņēmums un par kuru ir apstiprinājies, ka tas atrodas smagos ekonomiskos apstākļos vai tam draud tūlītēja maksātnespēja.
Saskaņā ar *CIRE* 222-B. pantu parādnieks atrodas smagos ekonomiskos apstākļos, ja tas saskaras ar būtiskām grūtībām nekavējoties pildīt savas saistības, jo tam trūkst likviditātes vai tas nespēj saņemt aizdevumus.
Šo sevišķo procedūru sāk:
ar parādnieka un viena vai vairāku kreditoru rakstisku paziņojumu, kurā tie pauž gribu sākt sarunas, kuru rezultātā tiktu izstrādāta maksājumu vienošanās, vai
iesniedzot ārpustiesas vienošanos, ko parakstījis parādnieks un kreditori, kuri pārstāv vismaz balsu vairākumu.
Minēto paziņojumu vai vienošanos, kam pievienots kreditoru saraksts un visu nenokārtoto parāda atgūšanas prasību saraksts, iesniedz tiesai. Pēc paziņojuma vai vienošanās saņemšanas tiesa ieceļ pagaidu tiesas administratoru.
Parādniekam nekavējoties pēc tam, kad tam paziņots par oficiālo rīkojumu, ar ko ieceļ pagaidu tiesas administratoru, jānosūta ierakstīta vēstule visiem kreditoriem, kas nav parakstījuši sākotnējo paziņojumu vai vienošanos, uzaicinot tos piedalīties. Gadījumos, kad parādnieks iesniedzis ārpustiesas maksājumu vienošanos, sekretariāts informē kreditorus, kuri nav piedalījušies vienošanās procesā un kuri ir norādīti parādnieka iesniegtajā prasījumu sarakstā.
Pēc oficiālā rīkojuma, ar ko ieceļ pagaidu tiesas administratoru, publicēšanas *Citius* tīmekļa vietnē ikvienam kreditoram ir dotas 20 dienas, lai iesniegtu prasījumus minētajam tiesas administratoram.
Pēc tam tiesas administrators sastāda prasījumu sarakstu un iesniedz to tiesas sekretariātam. Sarakstu publicē arī *Citius* tīmekļa vietnē. Sarakstu var apstrīdēt piecu darbdienu laikā.
Ietekme uz citām procedūrām ir šāda:
Sākot ar sevišķās maksājumu vienošanās procedūras uzsākšanu un vēlāko pagaidu tiesas administratora iecelšanu, pret parādnieku nevar celt citu parāda atgūšanas prasību.
Tiek novērsta būtisko sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas pārtraukšana.
Jebkurš maksātnespējas process, kurā iepriekš ir lūgts atzīt parādnieka maksātnespēju, tiek apturēts, ja šādā procesā nav pieņemts spriedums, ar ko pasludina maksātnespēju (atceļ nekavējoties pēc maksājumu vienošanās apstiprināšanas).
Izskatīšanā esošās atgūšanas lietas aptur (atceļ nekavējoties pēc maksājumu vienošanās apstiprināšanas, izņemot, ja šī vienošanās paredz tās turpināt).
Tiek apturēti noilguma termiņi vai obligātie termiņi, kurus var apstrīdēt parādnieks.
Pēc procesa uzsākšanas parādniekam ir aizliegts bez iepriekšējas tiesas administratora atļaujas veikt īpaši nozīmīgas darbības.
Parādnieka un kreditoru sarunas notiek saskaņā ar kārtību, par kuru vienojušās visas iesaistītās personas, vai, ja šādas vienošanās nav, — noteikumiem, kurus definējis pagaidu tiesas administrators.
Ja sarunas noslēdzas ar maksājumu vienošanās vienprātīgu apstiprināšanu, kurā piedalījušies visi kreditori, šī vienošanās visiem jāparaksta un nekavējoties jāpievieno lietai, lai to apstiprinātu vai noraidītu tiesnesis.
Ja sarunas noslēdzas ar maksājumu vienošanās apstiprināšanu, bet nepiedaloties visiem kreditoriem, šo vienošanos nosūta tiesai, lai to apstiprinātu vai noraidītu tiesnesis, un publicē *Citius* tīmekļa vietnē. Ieinteresētajām personām ir dotas 10 dienas no publicēšanas, kuru laikā lūgt plānu neapstiprināt.
Maksājumu vienošanos uzskata par apstiprinātu, kad:
par to nobalsojuši kreditori, kuru prasījumi veido vismaz vienu trešdaļu no visiem prasījumu sarakstā iekļautajiem prasījumiem, ar kuriem ir saistītas balsstiesības, un tam labvēlīgas ir bijušas vismaz divas trešdaļas nodoto balsu, turklāt vairāk nekā pusi nodoto balsu veido prasījumi, kuriem nav zemākas prioritātes, neņemot vērā atturēšanos;
vai

par to pozitīvi nobalsojuši kreditori, kuru prasījumi veido vairāk nekā pusi no visiem prasījumiem, kas ir saistīti ar balsstiesībām, un vairāk nekā pusi šo balsu veido prasījumi, kuriem nav zemākas prioritātes, neņemot vērā atturēšanos.
Ja parādnieks vai kreditoru vairākums secina, ka panākt vienošanos nav iespējams, vai ja tiek pārsniegts divu mēnešu termiņš sarunu pabeigšanai, sarunu procesu izbeidz. Ja vienošanās nav notikusi, procedūras izbeigšana atceļ visas sekas attiecībā uz parādnieku, ja šis parādnieks joprojām neatrodas maksātnespējas situācijā. Pretējā gadījumā procedūras izbeigšana rada parādnieka maksātnespēju.
Nodrošinājums, par kuru panākta vienošanās ar parādnieku sevišķajā maksājumu vienošanās procedūrā, lai nodrošinātu parādniekam finanšu līdzekļus darbības turpināšanai, tiek saglabāts arī, kad, noslēdzot procedūru, tiek pasludināta parādnieka maksātnespēja, uz termiņu, kas nepārsniedz divus gadus.
Turklāt kreditoriem, kuri ir finansējuši parādnieka darbību procedūras laikā ar mērķi pildīt maksājumu vienošanos, ir vispārēja kredītprivilēģija uz īpašumu, ko piešķir pirms vispārējās darbinieku kredīta priekšrocības uz īpašumu.

3 Kādi aktīvi ietilpst maksātnespējīgā parādnieka mantā? Kā rīkojas ar aktīviem, ko parādnieks iegūst vai kas pāriet parādnieka īpašumā pēc maksātnespējas procedūras sākšanas?

CIRE 46. pantā ir izklāstīts, kurus aktīvus aptver maksātnespējas masa:
“46. pants.
Maksātnespējas masas jēdziens
1. Maksātnespējas masa ir paredzēta, lai apmierinātu maksātnespējas kreditoru prasības pēc tam, kad to pašu parādi ir nomaksāti, un, ja nav noteikts citādi, aptver visu parādnieka īpašumu maksātnespējas pasludināšanas dienā, kā arī aktīvus un tiesības, ko parādnieks ieguvis procesa laikā.
2. No apķīlāšanas atbrīvotos aktīvus maksātnespējas masā iekļauj tikai tad, ja parādnieks tos nodod labprātīgi un to neapķīlājamība nav absolūta.”
Šajā sakarā Portugāles Civilprocesa kodeksa 736. pants paredz, ka papildus mantai, kuras apķīlāšanu aizliedz speciālās tiesību normas, apķīlāt absolūti aizliegts: neatsavināmas vienības un tiesības; valsts un citu publisko tiesību juridisko personu īpašumā esošus publiskos aktīvus; priekšmetus, kuru apķīlāšana būtu pretrunā labiem tikumiem vai kas būtu ekonomiski jāpamato to samazinātās komerciālās vērtības dēļ; priekšmetus, kas īpaši paredzēti, lai tos publiski pielūgtu; kapavietas; rīkus un priekšmetus, kas ir obligāti nepieciešami personām ar invaliditāti un pacientu ārstēšanai.

4 Kādas ir parādnieka pilnvaras un kādas - maksātnespējas administratora pilnvaras?

Šīs pilnvaras ir paredzētas *CIRE* 223. un 224. pantā.
Parādnieka veikta administrēšana
“223. pants.
Ierobežojums uzņēmumiem
Šeit minētos noteikumus piemēro tikai gadījumos, kad maksātnespējas masa attiecas uz uzņēmumu.”
“224. pants.
Parādnieka veiktas administrēšanas priekšnosacījumi
1. Spriedumā, ar ko pasludina maksātnespēju, tiesnesis var nolemt, ka maksātnespējas mantu administrē parādnieks.
2. Iepriekšējā punktā minētajam lēmumam ir šādi priekšnosacījumi:
a) parādnieks ir lūdzis šādu administrēšanu;
b) parādnieks jau ir iesniedzis vai apņēmies 30 dienu laikā pēc tam, kad būs pieņemts spriedums, ar ko pasludina maksātnespēju, iesniegt maksātnespējas plānu, kurā paredzēts, ka uzņēmums turpina darbu;
c) nav pamata bažām par kavējumiem rīcībā ar lietu vai citiem trūkumiem, kas ir nelabvēlīgi kreditoriem;
d) tam ir piekritis maksātnespējas pieteikuma iesniedzējs, ja pieteikuma iesniedzējs nav parādnieks.
3. Neatkarīgi no 2. punkta c) un d) apakšpunktā minēto priekšnosacījumu esības administrēšanu uztic parādniekam arī tad, ja parādnieks to ir lūdzis un tā ir nolēmuši kreditori ziņojuma vērtēšanas sapulcē vai pirms tās notikušajā sanāksmē, un 2. punkta b) apakšpunktā paredzēto termiņu rēķina, sākot no kreditoru lēmuma pieņemšanas dienas.”
Administratora iecelšana un statuss
Maksātnespējas procesa administratora pilnvaras un nepieciešamās prasmes ir noteiktas *CIRE* 52., 53. un 55. pantā:
“52. pants.
Tiesneša veikta iecelšana un statuss
1. Tiesības iecelt maksātnespējas procesa administratoru ir tiesnesim.
2. Maksātnespējas procesa administratora iecelšanai piemēro 32. panta 1. punkta noteikumus, bet tiesnesis var ņemt vērā parādnieka vai kreditoru komisijas, ja tāda ir, vai kreditoru sniegto informāciju. Tas attiecas arī uz gadījumiem, kad maksātnespējas masa ir saistīta ar uzņēmumu, kura uzņēmums vai uzņēmumi darbojas, vai kad maksātnespējas process ir īpaši sarežģīts, un pirmajā noteikšanas reizē priekšroku dod pagaidu tiesas administratoram, kas pilda pienākumus maksātnespējas pasludināšanas datumā.
3. Oficiālo sarakstu sastādīšanas procesu un maksātnespējas procesa administratora statusu nosaka atsevišķs likums, neskarot šī kodeksa noteikumus.
4. Ja maksātnespējas process ir īpaši sarežģīts vai ja maksātnespējas procesa administratoram ir nepieciešamas īpašas zināšanas, tiesnesis var automātiski vai pēc jebkuras ieinteresētās personas lūguma iecelt vairāk nekā vienu maksātnespējas procesa administratoru. Ja šāds lūgums tiek izteikts, tā iesniedzējam ir pienākums iesniegt pienācīgi pamatotu priekšlikumu par ieceļamo maksātnespējas procesa administratoru, kā arī maksāt atlīdzību šādi ierosinātajam maksātnespējas procesa administratoram, ja maksātnespējas procesa administrators tiktu iecelts un maksātnespējas masa būtu nepietiekama atlīdzības nodrošināšanai.
5. Ja starp maksātnespējas procesa administratoru, ko iecēlis tiesnesis saskaņā ar 1. punktu, un pēc ieinteresētās personas lūguma ieceltu maksātnespējas procesa administratoru radušās domstarpības, ko nevar atrisināt, noteicošais ir tiesneša ieceltā maksātnespējas procesa administratora viedoklis.
6. Ja parādnieks ir komercsabiedrība, kas saskaņā ar Komercsabiedrību kodeksu atrodas kontroles vai grupas attiecībās ar citiem uzņēmumiem, attiecībā uz kuriem ierosināts maksātnespējas process, tiesnesis automātiski vai pēc parādnieka vai kreditoru lūguma var visiem uzņēmumiem iecelt vienu maksātnespējas procesa administratoru. Šādā gadījumā tiesnesim ir vispārīgi jāieceļ vēl viens maksātnespējas procesa administrators, kura pienākumi aprobežojas ar vienas grupas parādnieku iesniegto prasījumu novērtēšanu tūdaļ pēc tam, kad pirmais maksātnespējas procesa administrators apstiprinājis, ka šādi prasījumi pastāv.
“53. pants.
Kreditoru izvēle par labu citam administratoram
1. Ja pirms balsošanas lietas dokumentiem ir pievienots dokuments, kas apstiprina piekrišanu priekšlikumam, kreditori kreditoru sapulcē pēc maksātnespējas procesa administratora iecelšanas var ievēlēt šajā amatā citu personu neatkarīgi no tā, vai tā ir vai nav reģistrēta oficiālajā sarakstā, un lemt par tās atlīdzības apstiprināšanu ar balsotāju un piešķirto balsu vairākumu. Atturēšanos neņem vērā.
2. Personu, kura nav reģistrēta oficiālajā sarakstā, var ievēlēt tikai gadījumos, kad to pamato maksātnespējas masā iekļautā uzņēmuma lielums, uzņēmuma darbības jomas specifiskums vai lietas sarežģītība.

3. Personu, kuru kreditori ievēlējuši kā maksātnespējas procesa administratoru esošā maksātnespējas procesa administratora aizstāšanai, tiesnesis var atteikties apstiprināt vienīgi tad, ja šai personai nav amata pildīšanai nepieciešamā reputācija vai spējas, ja kreditoru apstiprinātā atlīdzība ir acīmredzami pārmērīga vai, ja attiecīgā persona nav reģistrēta oficiālajā sarakstā — ja nepastāv neviena no iepriekšējā punktā minētajām situācijām."
"55. pants.
Pienākumi un pienākumu veikšana
1. Papildus citiem noteiktajiem uzdevumiem maksātnespējas procesa administrators ir atbildīgs par to, lai sadarbībā ar kreditoru komisiju un tās uzraudzībā tiktu:
a) sagatavota maksātnespējīgās personas parādu samaksa, izmantojot maksātnespējas masā pieejamos naudas līdzekļus, konkrētāk, summas, kas iegūtas atsavinot attiecīgās masas aktīvus, par ko atbild maksātnespējas procesa administrators;
b) līdz tam — nodrošināta maksātnespējīgās personas tiesību saglabāšana un izmantošana, kā arī uzņēmuma darbības turpināšana, ja tāda notiktu, pēc iespējas izvairoties pasliktināt tā ekonomisko situāciju.
2. Neskarot gadījumus, kad obligāti izmantojama juridiskā pārstāvība vai nepieciešama iepriekšēja kreditoru sapulces piekrišana, maksātnespējas procesa administrators savus amata pienākumus veic personīgi. Maksātnespējas procesa administrators rakstiski var deleģēt konkrētus uzdevumus citam maksātnespējas procesa administratoram, kas tobrīd ir reģistrēts oficiālajos sarakstos.
3. Veicot savus pienākumus, maksātnespējas procesa administratoram uz savu atbildību par maksu vai bez maksas var palīdzēt speciālists vai citi palīgdarbinieki, ieskaitot pašu parādnieku, ja tam iepriekš piekritusi kreditoru komisija vai, ja šādas komisijas nav, — tiesnesis.
4. Maksātnespējas procesa administrators var uz noteiktu vai nenoteiktu laiku nolīgt darbiniekus, kuri ir nepieciešami maksātnespējīgā parādnieka mantas likvidācijai vai uzņēmuma darba turpināšanai. Tomēr jaunie līgumi beidzas, kad galīgi tiek slēgts uzņēmums, kur darbinieki veic šo darbu, vai, ja vienošanās neparedz ko citu, — nodošanas brīdī.
5. Maksātnespējas procesa administrators atbild arī par to, lai kreditoru komisija un tiesa savlaicīgi saņemtu visu maksātnespējas masas administrēšanai un likvidācijai nepieciešamo informāciju.
6. Pēc maksātnespējas procesa administratora pieprasījuma, ja maksātnespējas procesa administrators pats tieši nevar piekļūt nepieciešamajai informācijai, tiesnesis uzdod publiskām struktūrām un kredītiestādēm pēc to attiecīgajiem reģistriem sniegt informāciju, kas uzskatāma par nepieciešamu vai lietderīgu procesa mērķiem, konkrēti, attiecībā uz aktīviem, kas ietilpst maksātnespējas masā.
7. Par 2. punkta pēdējā daļā minētā maksātnespējas procesa administratora atlīdzību atbild maksātnespējas procesa administrators, kas deleģējis šī darba veikšanu, un šis maksātnespējas procesa administrators arī atbild par deleģējumu saņēmušā administratora rīcību šajā punktā minētā pilnvaru deleģējuma ietvaros.
8. Maksātnespējas procesa administratoram ar kreditoru sapulces piekrišanu ir pilnvaras izbeigt, vienoties vai atzīt jebkuru tiesvedības procesu, kura puse ir maksātnespējīgā persona vai maksātnespējas masa."

Tiesas uzraudzība

Tiesnesis uzrauga maksātnespējas procesa administratora darbību saskaņā ar *CIRE* 58. pantu:
"58. pants.
Tiesneša veiktā uzraudzība
Maksātnespējas procesa administratora pienākumu pildīšanu uzrauga tiesnesis, kurš jebkurā laikā var pieprasīt informāciju par jebkuru jautājumu vai pieprasīt iepazīšanos ar ziņojumu par veiktajām darbībām un administrācijas un likvidācijas statusu."
Kreditoru komisijai ir pilnvaras arī uzraudzīt maksātnespējas procesa administratora darbību saskaņā ar CIRE 68. pantu.

Maksātnespējas procesa administratora atlīdzība

Maksātnespējas procesa administratora atlīdzību nosaka saskaņā ar *CIRE* 60. pantu:
"60. pants.
Atlīdzība
1. Tiesneša ieceltam maksātnespējas procesa administratoram ir tiesības uz atlīdzību, kas paredzēta tā noteikumos, un uz tādu izdevumu atlīdzināšanu, ko tas pamatoti uzskatījis par lietderīgiem vai obligātiem.
2. Ja maksātnespējas procesa administratoru ievēlējusi kreditoru sapulce, tā atlīdzība ir tāda, kā noteikts attiecīgajā lēmumā.
3. Maksātnespējas procesa administrators, kurš nav iepriekš piekritis kreditoru sapulces noteiktajai atlīdzībai par maksātnespējas plāna sastādīšanu, uzņēmuma administrēšanu pēc ziņojuma vērtēšanas sapulces vai apstiprinātā maksātnespējas plāna uzraudzības, var atteikties no amata, ja tas tiek izdarīts attiecīgajā sapulcē, kur tiek pieņemts lēmums."

5 Saskaņā ar kādiem nosacījumiem var izmantot ieskaitu?

Prasījumiem pret maksātnespējas masu var veikt ieskaitu pret parādiem par labu šai maksātnespējas masai, ja tiek izpildītas *CIRE* 99. panta prasības:
"99. pants.
Ieskaits
1. Neskarot citus šajā kodeksā paredzētos noteikumus, prasītāji maksātnespējas procesā pēc maksātnespējas pasludināšanas var veikt savu prasījumu ieskaitu pret parādiem maksātnespējas masas labā, ja izpildās vismaz viena no šādām prasībām:
a) pirms maksātnespējas pasludināšanas datuma ir izpildīti ieskaita juridiskie priekšnosacījumi;
b) prasījums pret maksātnespējas masu atbilst Civilprocesa kodeksa 847. pantā noteiktajām prasībām pirms masas pretprasījuma.
2. a) un b) apakšpunkta mērķiem nepiemēro turpmāk minēto:
a) Civilprocesa kodeksa 780. panta 1. punktā paredzēto labvēlīgā termiņa zaudēšanu;
b) priekšlaicīgu termiņa iestāšanos un pārvēršanu naudā, kas izriet no 91. panta 1. punkta un 96. panta noteikumiem.
3. Ieskaitu neliedz veikt tas, ka saistību objekts ir dažādas valūtas vai aprēķina vienības, ja to savstarpējā konvertēšana pretprasījuma samaksas vietā ir bezmaksas un konvertēšanu veic pēc valūtas kursa, kas ir spēkā dienā, kad iestājas ieskaita juridiskās sekas.
4. Ieskaits nav atļauts:
a) ja parāds pret masu radies pēc maksātnespējas pasludināšanas, konkrētāk, kā sekas tam, ka atceltas darbības par labu maksātnespējas masai;
b) ja maksātnespējas kreditors prasījumu ieguvis no citas personas pēc maksātnespējas pasludināšanas datuma;
c) izmantojot maksātnespējīgās personas parādus, par kuriem neatbild maksātnespējas masa;
d) starp parādiem par labu maksātnespējas masai un pakārtotiem prasījumiem pret maksātnespējas masu."
Papildus CIRE 99. panta vispārējam noteikumam pastāv citas tiesību normas, kas paredz ieskaita iespēju: CIRE 102. panta 3. punkta e) apakšpunkts, 154. panta 1. punkts, 242. panta 3. punkts un 286. pants.

6 Kā maksātnespējas procedūra ietekmē spēkā esošus līgumus, kuros parādnieks ir līgumslēdzēja puse?

Maksātnespējas sekas uz pašreizējiem līgumiem, kuru puse ir parādnieks, ir atkarīgas no līguma būtības un ir jo īpaši izklāstītas CIRE 102.–119. pantā*:*

“102. pants.

Vispārīgais princips attiecībā uz kārtējo darbību

1. Neskarot turpmākajos pantos noteikto, jebkura divpusēja līguma, kuru maksātnespējas pasludināšanas dienā pilnībā nav izpildījusi ne maksātnespējīgā persona, ne otra puse, izpildi aptur līdz brīdim, kamēr maksātnespējas procesa administrators pieņem lēmumu izpildīt līgumu vai atteikties to pildīt.

2. Otra puse tomēr var noteikt saprātīgu termiņu, kurā maksātnespējas procesa administratoram jāizdara šī izvēle, pēc kura uzskata, ka līguma pildīšana ir tikusi atteikta.

3. Kad maksātnespējas procesa administrators atteicies pildīt līgumu, kā arī attiecīgā gadījumā neskarot lietu izdalīšanu:

a) nevienai no pusēm nav tiesību uz izpildījuma restitūciju;

b) maksātnespējas masai ir tiesības prasīt parādnieka jau veiktajai samaksai atbilstošu pretizpildījuma vērtību, ja otra puse to vēl nav sniegusi;

c) otrai pusei, tāpat kā maksātnespējas prasījumā, ir tiesības uz parādnieka maksājuma neizpildītās daļas vērtību, atņemot attiecīgo pretizpildījumu, kas vēl nav ticis sniegts;

d) tiesības uz kompensāciju par zaudējumiem, kas ar nepildīšanu nodarīti otrai pusei:

i) pastāv tikai apmērā, kas nepārsniedz saskaņā ar b) apakšpunktu noteiktās saistības vērību;

ii) atskaita no summas, uz kuru ir tiesības otrai pusei, piemērojot c) apakšpunktu;

iii) veido maksātnespējas prasījumu;

e) katra no pusēm var pasludināt c) un d) apakšpunktos minēto saistību ieskaitu pret b) punktā minētajām, nepārsniedzot attiecīgo summu apjomu.

4. Izpildes iespēja ir ļaunprātīga, ja ir acīmredzami mazticams, ka maksātnespējas masa savlaicīgi pildīs līgumiskās saistības.”

“103. pants.

Nedalāmi pakalpojumi

1. Ja līgums paredz, ka otrai pusei ir jāsniedz pakalpojums, kas pēc būtības ir neatvietojams vai kas piegādes brīdī ir sadalāms dažādās vienībās, kuras nav viegli aizstājamas un ir funkcionāli saistītas, un maksātnespējas procesa administrators atsakās to izpildīt:

a) iepriekšējā panta 3. punkta b) apakšpunktā minētās tiesības aizstāj ar tiesībām no otras puses prasīt jau izpildītā restitūciju, lai atspoguļotu attiecīgo iedzīvošanos maksātnespējas pasludināšanas dienā;

b) iepriekšējā panta 3. punkta c) apakšpunktā paredzēto tiesību mērķis ir starpība starp visiem līgumiskajiem pakalpojumiem, ja tā ir labvēlīga otrai pusei;

c) otrai pusei kā prasītājam maksātnespējas procesā ir tiesības uz izmaksu atlīdzināšanu vai vērtības restitūciju attiecībā uz pakalpojuma daļu, kas veikta pirms maksātnespējas pasludināšanas, atkarībā no tā, vai pakalpojums ir neatvietojams vai nav.

2. Tomēr otrai pusei ir tiesības pabeigt pakalpojumu un kā maksātnespējas prasījumu pieprasīt daļu no pretizpildījuma, kas tai pienākas; šādā gadījumā vairs nepiemēro 1. punkta un iepriekšējā panta noteikumus.

3. Ja maksātnespējas procesa administrators neatsakās no izpildes, otras puses tiesības uz pretizpildījumu ir tikai prasījums pret maksātnespējas masu daļā, kas pārsniedz vērtību, kas tiktu aprēķināta, piemērojot 1. punkta c) apakšpunkta noteikumus, ja maksātnespējas procesa administrators būtu izvēlējies atteikties no izpildes.

4. Ja 1. punktā minētā veida pakalpojumu sniegšana ar līgumu ir noteikta kā maksātnespējīgās personas pienākums un maksātnespējas procesa administrators atsakās to izpildīt:

a) iepriekšējā panta 3. punkta b) apakšpunktā minētās tiesības vairs nepiemēro vai aizstāj ar tiesībām saņemt restitūciju par maksājuma daļas vērtību, kas jau veikts pirms maksātnespējas pasludināšanas, atkarībā no tā, vai pakalpojums ir neatvietojams vai nav;

b) 1. punkta b) apakšpunkta noteikumus piemēro, ja arī otrai pusei ir tiesības uz jau notikušā izpildījuma atlīdzību un maksātnespējas prasījumu.

5. Ja 1. punktā minētā veida pakalpojumu sniegšana ar līgumu ir noteikta kā maksātnespējīgās personas pienākums un maksātnespējas procesa administrators neatsakās to izpildīt, otras puses tiesības uz pretizpildījumu, kas tai pienākas, pilnā apmērā veido prasījumu pret masu.

6. Ja neatvietojamais pakalpojums ir sadalīts patstāvīgās daļās un maksājums par vienu vai vairākām šādām daļām jau ir veikts, iepriekšējos punktos ietvertos noteikumus piemēro vienīgi atlikušajām daļām, pretizpildījumu pienācīgi sadalot starp tām.”

“104. pants.

Pārdošana ar īpašumtiesību saglabāšanu un līdzīgi darījumi

1. Pirkuma un pārdevuma līgumā ar īpašumtiesību saglabāšanu, ja maksātnespējīgā persona ir pārdevējs, otra puse var prasīt līguma izpildi, ja priekšmets maksātnespējas pasludināšanas datumā jau ir bijis piegādāts.

2. Ja maksātnespējīgs ir iznomātājs, iepriekšējā punkta noteikumus piemēro finanšu nomas līgumam un nomas līgumam, kas ietver noteikumu, ka iznomātā vienība kļūs par nomnieka īpašumu pēc tam, kad būs veikti visi nolīgtie maksājumi.

3. Ja maksātnespējīgā persona ir pircējs vai nomnieks un vienība atrodas šī pircēja vai nomnieka valdījumā, maksātnespējas procesa administratora saskaņā ar 102. panta 2. punktu noteiktais termiņš nevar beigties, kamēr nav pagājušas piecas dienas no ziņojuma vērtēšanas sapulces, izņemot, ja attiecīgā aktīva vērtība šajā laikposmā varētu būtiski samazināties un otra puse tieši brīdina maksātnespējas procesa administratoru par šo faktu.

4. Līgumos par konkrētas vienības atsavināšanu, ja pircējs ir maksātnespējīgā persona, iekļautu noteikumu par īpašumtiesību saglabāšanu masa var apstrīdēt tikai tad, ja tas ir noteikts rakstiski attiecībā uz laiku līdz vienības piegādei.

5. Sekas, ko rada maksātnespējas procesa administratora atteikšanās izpildīt līgumu, ja tāda ir pieļaujama, ir izklāstītas 102. panta 3. punktā. Tiek saprasts, ka attiecīgajā c) apakšpunktā paredzētās tiesības priekšmets kā maksātnespējas prasījums ir maksājums — starpība, ja tā ir pozitīva, starp maksājumu vai nomas maksu summu, kas ieplānota līdz līguma beigām un aktualizēta līdz maksātnespējas pasludināšanas datumam, piemērojot 91. panta 2. punkta noteikumus, un vienības vērtību atteikšanās datumā, ja otra puse ir pārdevējs vai iznomātājs, vai starpība starp pēdējo vērtību un šo summu, ja otra puse ir pircējs vai nomnieks.”

“105. pants.

Pārdošana bez piegādes

1. Neskarot 107. panta noteikumus, ja pārdevēja pienākums veikt piegādi vēl nav izpildīts, bet īpašums jau ir nodots:

a) maksātnespējas procesa administrators nevar atteikties izpildīt līgumu pārdevēja maksātnespējas gadījumā;

b) maksātnespējas procesa administratora atteikumam pircēja maksātnespējas gadījumā ir 104. panta 5. punktā noteiktās sekas, ko piemēro mutatis mutandis.

2. Iepriekšējā punkta noteikumus mutatis mutandis *piemēro arī līgumiem, ar ko nodod citas liettiesiskas lietojuma tiesības.”*

“106. pants.

Priekšlīgums

1. Ja priekšlīguma pārdevējs kļūst maksātnespējīgs, maksātnespējas procesa administrators nevar atteikties izpildīt priekšlīgumu ar reālām sekām, ja priekšmets jau ir nodots priekšlīguma pircējam.

2. Ja maksātnespējas procesa administrators atsakās pildīt pirkuma un pārdevuma priekšlīgumu, mutatis mutandis *piemēro 104. panta 5. punkta noteikumus neatkarīgi no tā, vai maksātnespēja attiecas uz pircēju vai pārdevēju priekšlīgumā."*

"107. pants.

Darbības ar konkrētu piegādes dienu

1. Ja preču piegāde vai noteiktas tirgus cenas finanšu pakalpojumu izpilde ir jāveic noteiktā dienā vai noteiktā termiņā un šī diena vai termiņš iestājas pēc maksātnespējas pasludināšanas, neviena no pusēm nevar prasīt izpildījumu. Atkarībā no gadījuma pircējam vai pārdevējam ir tiesības vienīgi uz to, lai tiktu samaksāta preču vai finanšu pakalpojumu koriģētās cenas un tirgus cenas starpība otrajā dienā pēc maksātnespējas pasludināšanas attiecībā uz līgumiem, kuru izpildes datums vai termiņš ir vienāds, un, tā kā to var pieprasīt no maksātnespējīgās personas, tas veido maksātnespējas prasījumu.

2. Pārdevējs jebkurā gadījumā atgriež jau samaksātās summas un var kompensēt šīs saistības ar tam iepriekšējā punktā piešķirto prasījumu līdz attiecīgo summu apmēram. Ja pārdevējs ir maksātnespējīgā persona, tiesības uz atgriešanu veido otras puses prasījumu pret maksātnespējas masu.

3. Iepriekšējā punkta vajadzībām par finanšu pakalpojumiem uzskata:

a) vērtspapīru piegādi, izņemot gadījumus, kad iesaistīti vairāk nekā 10 % uzņēmuma kapitāla un līgumā paredzētie norēķini pēc būtības nav tikai finansiāli;

b) dārgmetālu piegādi;

c) skaidras naudas maksājumus, ko tieši vai netieši nosaka pēc ārvalstu valūtas maiņas kursa, likumā noteiktās procentu likmes, aprēķina vienības vai citu preču vai pakalpojumu cenas;

d) iespējas līgumus vai citas tiesības uz a) un b) punktos minēto preču pārdošanu vai piegādi, vai uz c) punktā minētajiem maksājumiem.

4. Ja dažādi līgumi par finanšu pakalpojumu sniegšanu ir integrēti pamatlīgumā, ko nepildīšanas gadījumā var izbeigt tikai kā vienu veselu, šos darījumus šī punkta un 102. punkta mērķiem uzskata par divpusēju līgumu.

5. Darbībām ar konkrētu piegādes dienu, kam nepiemēro 1. punktu, mutatis mutandi *piemēro 104. panta 5. punkta noteikumus."*

"108. pants.

Noma, ja maksātnespējīgā persona ir nomnieks

1. Ja maksātnespējīgā persona ir nomnieks, maksātnespējas pasludināšana neaptur nomas līguma darbību, taču maksātnespējas procesa administrators šo līgumu var jebkurā laikā atcelt, par to paziņojot 60 dienas iepriekš, ja likumā vai līgumā kā pietiekams nav paredzēts īsāks termiņš.

2. Izņēmums no iepriekšējā punkta ir gadījumā, kad noma attiecas uz maksātnespējīgās personas dzīvesvietu; šādā gadījumā maksātnespējas procesa administrators var vienīgi noteikt, ka tiesības uz nomas maksu, kas uzkrāta pēc 60 dienām, ir beigušās, jo šāds paziņojums maksātnespējas procesā nebūs izpildāms. Šādā gadījumā iznomātājam ir tiesības celt maksātnespējas prasījumu par kompensāciju par zaudējumiem, kas ciesti, veicot izlikšanu par viena vai vairāku minēto nomas maksājumu nesamaksāšanu, nepārsniedzot vienam ceturksnim atbilstošo maksājumu summu.

3. Lai maksātnespējas procesa administrators atceltu līgumu, kā paredzēts 1. punktā, ir nepieciešams kā maksātnespējas prasījumu samaksāt summas, kuru samaksas termiņš ir iestājies un kas atbilst starpposma periodam starp seku iestāšanās laiku un līgumā noteiktā termiņa beigām, vai datumu, kad maksātnespējīgā persona citādi būtu varējusi veikt atcelšanu, atskaitot izmaksas, kas, sniedzot pakalpojumu, radušās iznomātājam, un peļņu, kas gūta, citādi izlietojot nomas īpašumu, ja to var attiecināt uz līguma priekšlaicīgu izbeigšanu, aktualizējot visas summas saskaņā ar 91. panta 2. punktu līdz datumam, kad iestājušās atcelšanas sekas.

4. Iznomātājs nevar pieprasīt līguma atcelšanu pēc nomnieka maksātnespējas pasludināšanas uz šādiem pamatiem:

a) nomas vai īres maksājumu nesamaksāšana par laikposmu pirms maksātnespējas pasludināšanas;

b) nomnieka finansiālās situācijas pasliktināšanās.

5. Ja šādi iznomātā vienība vēl nav nodota nomniekam dienā, kad pasludināta nomnieka maksātnespēja, gan maksātnespējas procesa administrators, gan iznomātājs var atcelt līgumu, kā arī katrs no viņiem var noteikt citu saprātīgu termiņu šim mērķim, pēc kura atcelšanas tiesības izbeidzas."

"109. pants.

Noma, ja maksātnespējīgā persona ir iznomātājs

1. Maksātnespējas pasludināšana neaptur nomas līguma izpildi, ja maksātnespējīgā persona ir iznomātājs, un jebkura no pusēm līgumu var atcelt vienīgi tekošā termiņa beigās, neskarot obligātas pagarināšanas gadījumus.

2. Ja vienība maksātnespējas pasludināšanas dienā tomēr nav nodota nomniekam, mutatis mutandi *piemēro 108. panta 5. punkta noteikumus.*

3. Šādi iznomātas vienības atsavināšana maksātnespējas procesā neatņem iznomātājam tiesības, kas šādos apstākļos atzītas ar civiltiesību normām."

"110. pants.

Pārstāvības un pārvaldības līgumi

1. Maksātnespējas masā ietilpstošie pārstāvības līgumi, ieskaitot komisijas līgumus, izbeidzas, kad pilnvarotājs pasludināts par maksātnespējīgu, pat ja pārstāvība piešķirta arī pārstāvja vai trešās personas interesēs. Pārstāvim nav tiesību uz kompensāciju par ciestajiem zaudējumiem.

2. Pārstāvības līgumu tomēr uzskata par turpinātu:

a) ja tas nepieciešams, lai pārstāvis veiktu darbības, lai izvairītos no paredzama kaitējuma maksātnespējas masai, kamēr maksātnespējas procesa administrators ir veicis pienācīgus pasākumus;

b) laikposmā, kad pārstāvis ir pildījis savus pienākumus, bez savas vainas neapzinādamies, ka ir pasludināta pilnvarotāja maksātnespēja.

3. 2. punkta a) apakšpunktā minētajā gadījumā pārstāvja atlīdzība un izdevumu atlīdzināšana ir maksātnespējas masas parāds, 2. punkta b) apakšpunkta gadījumā — maksātnespējas parāds.

4. Iepriekšējā punkta noteikumus mutatis mutandis *piemēro citiem līgumiem, ar kuriem maksātnespējīgā persona aktīvu pārvaldības jautājumus uzticējusi trešai personai ar zināmu autonomiju, konkrētāk, portfeļa un aktīvu pārvaldības līgumiem."*

"111. pants.

Ilgtermiņa pakalpojumu līgums

1. Līgumi, kas paredz ilgtermiņa pakalpojumu sniegšanu par labu maksātnespējīgajai personai un kas neizbeidzas uz 110. panta noteikumu seku pamata, netiek apturēti ar maksātnespējas pasludināšanu un tos jebkura no pusēm var atcelt saskaņā ar 108. panta 1. punktu, ko piemēro mutatis mutandis.

2. Līguma priekšlaicīgai atcelšanai nepieciešams samaksāt kompensāciju par zaudējumiem, kas nodarīti, vienīgi tad, ja to atceļ maksātnespējas procesa administrators, un šādā gadījumā kompensāciju mutatis mutandis *aprēķina saskaņā ar 108. panta 3. punktu, kā arī otrai pusei par to ir prasījums pret maksātnespējas mantu."*

"112. pants.

Pilnvaras

1. Izņemot gadījumus, kam piemēro 110. panta 2. punkta a) apakšpunktu, ar maksātnespējas masas aktīviem saistītās pilnvaras izbeidzas, pasludinot pārstāvētās personas maksātnespēju, pat ja tās piešķirtas arī tās personas, kura rīkojas kā pilnvarnieks, vai trešās personas interesēs.

2. Darbībām, ko pēc pilnvaras izbeigšanās veikusi persona, kas rīkojas kā pilnvarnieks, mutatis mutandis *piemēro 81. panta 6. un 7. punkta noteikumus.*

3. Persona, kura rīkojas kā pilnvarnieks un nav vainojama tajā, ka tā nav informēta par pārstāvētās personas maksātnespējas pasludināšanu, neatbild trešām personām par darbības spēkā neesību pārstāvības tiesību atsaukuma dēļ."

"113. pants.

Darbinieku maksātnespēja

1. Darbinieku maksātnespēja neaptur darba līgumu.

2. No maksātnespējīgās personas var prasīt, lai tā maksā kompensāciju par zaudējumiem, kas nodarīti ar iespējamu līgumsaistību pārkāpumu."

"114. pants.

Parādnieka pakalpojumu sniegšana

1. 113. panta noteikumus piemēro līgumiem, uz kuru pamata maksātnespējīgajai personai, kura ir fiziska persona, ir jāsniedz pakalpojums, izņemot, ja šis pakalpojums ir daļa no šai fiziskajai personai piederoša uzņēmuma darbības un ir neatvietojams.

2. Neskarot iepriekšējā punkta noteikumus, 111. panta noteikumus mutatis mutandis *piemēro līgumiem, kuru priekšmets ir parādnieka ilgstoša pakalpojuma sniegšana. Tomēr pienākums maksāt kompensāciju ir tikai tad, ja atcelšanu veic otra puse."*

"115. pants.

Nākotnes prasījumu cesija un ķīla

1. Ja parādnieks ir fiziska persona un pirms maksātnespējas pasludināšanas ir piešķīris vai ieķīlājis nākotnes prasījumus no darba vai pakalpojumu sniegšanas līguma, vai tiesības uz citiem nākotnes maksājumiem, piemēram, bezdarbnieka pabalstu un izdienas pensiju, šī darbība ir spēkā tikai attiecībā uz peļņu par laikposmu pirms maksātnespējas pasludināšanas dienas, tekošā mēneša atlikušo daļu un turpmākajiem 24 mēnešiem.

2. Neatkarīgi no tā, vai parādnieks ir vai nav fiziska persona, parādnieka pirms maksātnespējas pasludināšanas veiktas cesijas vai nodibinātas ķīlas, kuras priekšmets ir nomas vai īres maksājumi saskaņā ar nomas līgumu, kuru maksātnespējas procesa administrators nevar atcelt vai izbeigt attiecīgi uz 104. panta 2. punkta un 109. panta 1. punkta pamata, spēkā esība ir ierobežota ar maksājumiem, kas ir saistīti ar laikposmu pirms maksātnespējas pasludināšanas, tekošā mēneša atlikušo daļu un nākamo mēnesi.

3. Parādnieks, kuram ir iepriekšējos punktos minētie prasījumi, var veikt to ieskaitu pret parādiem pret masu, neskarot 99. panta 1. punkta b) apakšpunkta un 99. panta 4. punkta b)–d) apakšpunkta noteikumus.

"116. pants.

Norēķinu konti

Maksātnespējas pasludināšana rada pienākumu izbeigt norēķinu kontu līgumus, ko parakstījusi maksātnespējīgā persona, un slēgt attiecīgos kontus."

"117. pants.

Pilnsabiedrības

1. Pilnsabiedrības izbeidzas ar dalībnieka–līgumslēdzēja maksātnespēju.

2. Pilnsabiedrības līgumslēdzējam ir jānodod dalībnieka maksātnespējas masai vēl nenokārtotā zaudējumu daļa, kuras segšanā tam jāpiedalās, tomēr paturot tiesības kā maksātnespējas kredītu prasīt veiktos maksājumus, ko nevar iekļaut tā dalībā zaudējumos."

"118. pants.

Uzņēmumu papildgrupa un Eiropas ekonomisko interešu grupa

1. Neskarot citus līgumā paredzētos noteikumus, uzņēmumu papildgrupa un Eiropas ekonomisko interešu grupa neizbeidzas, ja viens vai vairāki grupas dalībnieki kļuvuši maksātnespējīgi.

2. Dalībnieks, kas šādi pasludināts par maksātnespējīgu, var atbrīvoties no uzņēmumu papildgrupas.

3. Līguma noteikumi, kas paredz, ka par maksātnespējīgu pasludinātajam dalībniekam jākompensē pārējiem grupas dalībniekiem nodarītais kaitējums, nav spēkā."

"119. pants.

Imperatīvi noteikumi

1. Jebkura pušu vienošanās, kas izslēdz vai ierobežo šīs nodaļas iepriekšējo noteikumu piemērošanu, nav spēkā.

2. Jo īpaši nav spēkā noteikumi, kas vienas puses maksātnespējas situāciju atzīst par kādu darījumu izbeidzošu nosacījumu vai šādā gadījumā piešķir otrai pusei tiesības uz kompensāciju, atcelšanu vai atkāpšanos saskaņā ar noteikumiem, kas atšķiras no šīs nodaļas noteikumiem.

3. Iepriekšējos punktos noteiktais neliedz maksātnespējas situācijai būt par pamatotu iemeslu, lai veiktu atcelšanu vai atkāpšanos līgumisko maksājumu būtības un satura dēļ."

7 Kā maksātnespējas procedūra ietekmē procedūras, ko sākuši individuāli kreditori (izņemot tiesvedībā esošas lietas)?

Ietekme uz procesu

Maksātnespējas pasludināšana liedz maksātnespējas procesa kreditoriem sākt jebkuras izpildes darbības (*CIRE* 88. panta 1. punkts).

Ietekme uz prasījumiem

Maksātnespējas ietekme uz prasījumiem, kuri pastāv attiecībā uz maksātnespējas masu, ir noteikta *CIRE* 90.–101. pantā:

"90. pants.

Ar maksātnespēju saistīto prasījumu izmantošana

Maksātnespējas procesa kreditori savas tiesības maksātnespējas procesa laikā var izmantot vienīgi saskaņā ar šī kodeksa noteikumiem."

"91. pants.

Nekavējoties maksājami parādi

1. Maksātnespējas pasludināšanas sekas ir tādas, ka nekavējoties iestājas maksātnespējīgās personas saistību, kurām nav atliekoša nosacījuma, izpildes termiņš.

2. Visas saistības, kuru izpildi maksātnespējas pasludināšanas datumā vēl nevar pieprasīt un par kurām nav jāmaksā atlīdzības procenti vai maksājamo procentu likme ir zemāka par likumisko procentu likmi, uzskata par samazinātām līdz summai, kura atbilstu konkrētās saistības vērtībai, ja aprēķinātos procentus par laikposmu, par kuru ir pietuvināts izpildes termiņš, šai summai pievienotu attiecīgi pēc likumiskās likmes vai likmes, kas atbilst starpībai starp likumisko likmi un nolīgto likmi.

3. Ja saistība ir dalāma, iepriekšējā punktā noteikto piemēro katram maksājumam, kas vēl nav pieprasāms.

4. Aprēķinot laikposmu, par kādu pietuvināts termiņš, uzskata, ka maksājums tiktu veikts datumā, kad var tikt pieprasīta saistību izpilde vai, ja šāds datums nav noteikts, — kad tas varētu notikt.

5. Iepriekšējos punktos paredzēto parāda summas samazināšanu piemēro arī, ja termiņa ieguvums ir zudis tādēļ, ka maksātnespējas situācija vēl nav juridiski pasludināta, kā paredzēts Civilprocesa kodeksa 780. panta 1. punktā.

6. To kreditora tiesību subrogācija, kas izriet no maksātnespējīgās personas izpildītas saistības pret trešo personu, notiek proporcionāli naudas summai, kas samaksāta attiecībā pret trešās personas parāda summu, ko aktualizē 2. punkta kārtībā.

7. Iepriekšējā punkta noteikumus piemēro regresa prasības tiesībām attiecībā pret pārējiem kopparādniekiem.”

“92. pants.

Norēķinu plāni

Atbilstīgi 91. panta 1. punktam ar nodokļu vai sociālā nodrošinājuma iemaksu norēķinu plānu aptverto parādu tūlītējās samaksājamības sekas ir tādas, kā paredzēts attiecīgajos tiesību aktos par šī plāna nepildīšanu. Pieprasāmās summas aprēķina saskaņā ar šo tiesību aktu noteikumiem.”

“93. pants.

Uzturlīdzekļi

Tiesības pieprasīt uzturlīdzekļus no maksātnespējīgās personas par laikposmu pēc maksātnespējas pasludināšanas var izlietot pret masu tikai tad, ja uzturlīdzekļus nevar dot neviena no Civilprocesa kodeksa 2009. pantā minētajām personām. Šādā gadījumā attiecīgo summu nosaka tiesnesis.”

“94. pants.

Prasījumi ar izbeidzošu nosacījumu

Prasījumi, kam piemēro izbeidzošu nosacījumu, maksātnespējas procesā ir nekvalificēti līdz nosacījuma iestāšanās brīdim, neskarot pienākumu atgriezt veiktos maksājumus, kad nosacījums ir ticis pārbaudīts.”

“95. pants.

Solidāra atbildība un galvotāji

1. Kreditori var pieprasīt visu tiem pienākošos summu no katra solidāri atbildīgā parādnieka un galvotāja maksātnespējas masas, taču kopējā no visiem šādiem parādniekiem saņemtā summa nedrīkst pārsniegt pienākošās summas apjomu.

2. Tiesības pret maksātnespējīgo parādnieku, kas rodas no iespējama nākotnes parāda maksājuma, ko veic solidāri atbildīgs kopparādnieks vai galvotājs, maksātnespējas procesā kā prasījumu ar atliekošu nosacījumu var izlietot vienīgi tad, ja minētā parāda kreditors šo parādu nepiesaka.”

“96. pants.

Prasījumu konversija

1. Attiecīgā īpašnieka dalības procesā mērķiem:

a) nemantiskus prasījumus apmierina pēc to aplēstās vērtības euro maksātnespējas pasludināšanas dienā;

b) mantiskus prasījumus, kuru summa nav noteikta, apmierina pēc to aplēstās vērtības euro maksātnespējas pasludināšanas dienā;

c) prasījumus, kas izteikti ārvalstu valūtā vai indeksos, apmierina pēc to vērtības euro atbilstīgi maiņas kursam, kas maksātnespējas pasludināšanas dienā ir spēkā samaksas vietā.

2. Pēc atzīšanas 1. punkta a) un c) apakšpunktos minētos prasījumus uzskata par pastāvīgi konvertētiem euro.

“97. pants.

Kredītprivilēģiju un liettiesisko nodrošinājumu atcelšana

1. Pasludinot maksātnespēju, atceļ:

a) vispārējas kredītprivilēģijas, kas pastāv blakus valsts, vietējās pašvaldības un sociālā nodrošinājuma iestāžu maksātnespējas prasījumiem un ir nodibinātas vairāk nekā 12 mēnešus pirms maksātnespējas procesa uzsākšanas;

b) sevišķas kredītprivilēģijas, kas pastāv blakus valsts, vietējās pašvaldības un sociālā nodrošinājuma iestāžu maksātnespējas prasījumiem un kuru termiņš iestājies vairāk nekā 12 mēnešus pirms maksātnespējas procesa uzsākšanas;

c) juridiskas hipotēkas, kuru reģistrācija ir lūgta divu mēnešu laikā pirms maksātnespējas procesa sākšanas datuma un kuras pastāv blakus valsts, vietējās pašvaldības un sociālā nodrošinājuma iestāžu maksātnespējas prasījumiem;

d) ja tas nav neatkarīgs no reģistrācijas — liettiesisku nodrošinājumu uz nekustamo vai kustamo īpašumu, kas ir jāreģistrē un ietilpst maksātnespējas masas, pastāv blakus prasījums maksātnespējas prasījumiem un jau ir nodibināts, bet vēl nav reģistrēts, kā arī reģistrācija nav tikusi pieprasīta;

e) liettiesisks nodrošinājums attiecībā uz maksātnespējas masā ietilpstošiem aktīviem, kas pastāv blakus prasījumiem, kurus uzskata par zemākas prioritātes prasījumiem.

2. Pēc maksātnespējas pasludināšanas nav atļauts reģistrēt juridiskas hipotēkas, kas nodrošina prasījumus pret maksātnespējas masu, tostarp pēc procesa izbeigšanas, izņemot, ja attiecīgais lūgums iesniegts pirms minētās pasludināšanas vai, ja ir iesaistītas 1. panta c) punktā minētās hipotēkas — divus mēnešus pirms šī datuma.”

“98. pants.

Priekšrocības piešķiršana kreditoram, kurš to lūdz

1. Pēc personas, kuras maksātnespēja ir pasludināta, lūguma uz kreditoru prasījumiem, kuriem nav zemākas prioritātes, attiecina vispārēju zemākās kārtas prasījuma priekšrocību uz visu maksātnespējas masā ietilpstošo kustamo īpašumu līdz vienai ceturtdaļai no attiecīgās summas, nepārsniedzot 500 CU.

2. Ja kreditora ierosināta procesa vešanu nelabvēlīgi ietekmē parādnieka maksātnespējas pasludināšana vēlāk sāktā procesā, iepriekšējā punktā minēto priekšrocību attiecina uz pieteikuma iesniedzēju agrākajā lietā; 264. panta 3. punkta b) apakšpunktā paredzētajā gadījumā par vispārējo priekšrocību uz lūgumu iesniegušā laulātā kustamo īpašumu un pusi kopīgā īpašuma atbild pieteikuma iesniedzējs sākotnējā procesā, neraugoties uz tā iedarbības apturēšanu.

“99. pants.

Ieskaits

1. Neskarot citus šajā kodeksā paredzētos noteikumus, prasītāji maksātnespējas procesā pēc maksātnespējas pasludināšanas var veikt savu prasījumu ieskaitu pret parādiem maksātnespējas masas labā, ja izpildās vismaz viena no šādām prasībām:

a) pirms maksātnespējas pasludināšanas datuma ir izpildīti ieskaita juridiskie priekšnosacījumi;

b) prasījums pret maksātnespējas masu atbilst Civilprocesa kodeksa 847. pantā noteiktajām prasībām pirms masas pretprasījuma.

2. a) un b) apakšpunkta mērķiem nepiemēro turpmāk minēto:

a) Civilprocesa kodeksa 780. panta 1. punktā paredzēto labvēlīgā termiņa zaudēšanu;

b) priekšlaicīgu termiņa iestāšanos un pārvēršanu naudā, kas izriet no 91. panta 1. punkta un 96. panta noteikumiem.

3. Ieskaitu neliedz veikt tas, ka saistību objekts ir dažādas valūtas vai aprēķina vienības, ja to savstarpējā konvertēšana pretprasījuma samaksas vietā ir bezmaksas un konvertēšanu veic pēc valūtas kursa, kas ir spēkā dienā, kad iestājas ieskaita juridiskās sekas.

4. Ieskaits nav atļauts:

a) ja parāds pret masu radies pēc maksātnespējas pasludināšanas, konkrētāk, kā sekas tam, ka atceltas darbības par labu maksātnespējas masai;

b) ja maksātnespējas kreditors prasījumu ieguvis no citas personas pēc maksātnespējas pasludināšanas datuma;

c) izmantojot maksātnespējīgās personas parādus, par kuriem neatbild maksātnespējas masa;

d) starp parādiem par labu maksātnespējas masai un zemākas prioritātes prasījumiem pret maksātnespējas masu.”

“100. pants.

Noilguma un noilguma termiņa apturēšana

Spriedums par maksātnespējas pasludināšanu uz procesa laiku aptur visu noilgumu un noilguma termiņu tecējumu, kurus parādnieks var apstrīdēt."

"101. pants.

Likvidācijas sistēmas

Šajā nodaļā paredzētos noteikumus piemēro, neskarot Vērtspapīru kodeksa 283. un turpmāko pantu noteikumus."

8 Kā maksātnespējas procedūra ietekmē tādu procedūru turpināšanu, kas ir tiesvedībā maksātnespējas procedūras sākšanas brīdī?

Maksātnespējas procesa ietekme uz izskatīšanā esošām lietām ir paredzēta *CIRE* 85.–89. pantā:

"85. pants.

Sekas attiecībā uz izskatīšanā esošām lietām

1. Kad pasludināta maksātnespēja, visas tiesvedības, kurās tiek izvērtēti ar maksātnespējas masas aktīviem saistīti jautājumi un kas ir uzsāktas pret parādnieku vai pat pret trešām personām, bet kuru iznākums var ietekmēt masas vērtību, kā arī visas parādnieka uzsāktās tiesvedības, kas attiecas vienīgi uz īpašumu, tiek piesaistītas maksātnespējas procesam, ja šo piesaisti ir lūdzis maksātnespējas procesa administrators gadījumos, kad tā ir lietderīga šī procesa mērķiem.

2. Tiesnesis lūdz tiesu vai kompetento iestādi nosūtīt visas lietas, kurās ir veikts jebkāds ar maksātnespējas masu saistīto preču arests vai aizturēšana, lai tās pievienotu maksātnespējas lietai.

3. Maksātnespējas procesa administrators aizstāj maksātnespējīgo personu visos iepriekšējos punktos minētajos gadījumos neatkarīgi no to piesaistes maksātnespējas procesam vai otras puses piekrišanas."

"86. pants.

Piesaiste maksātnespējas procesam

1. Pēc maksātnespējas procesa administratora lūguma lietas piesaista maksātnespējas procesa lietai, kurā par maksātnespējīgu pasludināta par maksātnespējīgās personas parādiem juridiski atbildīga persona vai laulībā esošas fiziskas personas gadījumā — laulātais, ja mantisko attiecību režīms nav mantas šķirtība.

2. Ja parādnieks ir komercsabiedrība, tādas pašas sekas iestājas attiecībā uz gadījumiem, kad pasludināta tādu uzņēmumu maksātnespēja, kuri saskaņā ar Komercsabiedrību kodeksu kontrolē šī sabiedrība vai ar kurām tā atrodas grupas attiecībās.

3. 2. punktā paredzēto piesaisti tiesnesis var noteikt automātiski lietā, kurai tiek pievienoti dokumenti, kā arī to var lūgt visi parādnieki, kas piesaistāmajās lietās ir pasludināti par maksātnespējīgiem.

4. Ja process notiek tiesās, kuru kompetence izskatāmo lietu dēļ ir atšķirīga, piesaisti var noteikt tikai tad, ja to lūdz maksātnespējas procesa administrators procesā, kas uzsākts specializētas kompetences tiesā, vai ja maksātnespēju pasludinājis tajā pašā lietā iesaistīts tiesnesis."

"87. pants.

Šķīrējtiesas līgumi

1. Tādu šķīrējtiesas līgumu spēkā esība, kas ir saistīti ar strīdiem, kuros iesaistīta maksātnespējīgā persona, un ja šādu strīdu iznākums var ietekmēt masas vērtību, tiek apturēta, neskarot piemērojamo starptautisko līgumu noteikumus.

2. Lietas, kas maksātnespējas pasludināšanas dienā atrodas izskatīšanā, attiecīgi turpina, ja iespējams — neskarot 85. panta 3. punkta un 128. panta 5. punkta noteikumus."

"88. pants.

Izpildes procesi

1. Maksātnespējas pasludināšana aptur izpildes procesus vai pasākumus, ko ierosinājuši maksātnespējas kreditori un kas skar maksātnespējas masas aktīvus, un liedz uzsākt vai vest maksātnespējas kreditoru ierosinātu izpildes procesu. Tomēr, ja tiesvedība ir process pret citu personu, izpildi pret šo personu turpina.

2. Ja tiek veikta izpilde pret citām personām un nav nepieciešams veikt pievienošanu procesam 85. panta 2. punkta kārtībā, pievienošanai nosūta tikai ar maksātnespējīgo personu saistīto lietu norakstus.

3. Izpildes procesus, kas apturēti saskaņā ar 1. punktu, attiecībā uz maksātnespējīgo personu izbeidz uzreiz pēc maksātnespējas procesa izbeigšanas saskaņā ar 230. panta 1. punkta a) un d) apakšpunktu, izņemot, lai izmantotu juridiskās apvērses tiesības.

4. Maksātnespējas procesa administrators atbild par to, lai rakstiski un vēlams — elektroniski tiktu informētas izpildes amatpersonas, kuras ieceltas maksātnespējas pasludināšanas ietekmētajos un maksātnespējas procesa administratoram zināmajos izpildes procesos, vai tiktu informēta tiesa par iepriekšējā punktā minētajiem faktiem, ja izpildes procesu uzsācis tiesas ierēdnis."

"89. pants.

Ar maksātnespējas masas parādiem saistītās tiesvedības

1. Trīs mēnešus pēc maksātnespējas pasludināšanas nevar ierosināt izpildi attiecībā uz maksātnespējas masas parādu samaksu.

2. Tiesvedības, ieskaitot izpildu procesus, kas ir saistītas ar maksātnespējas masas parādiem, turpinās ar piesaisti maksātnespējas procesam, izņemot izpildu procesus attiecībā uz nodokļu parādiem."

9 Kādas galvenās iezīmes raksturo kreditoru dalību maksātnespējas procedūrā?

Maksātnespējas struktūras ir maksātnespējas procesa administrators, kreditoru komisija un kreditoru sapulce. Kreditoru komisijā un kreditoru sapulcē kreditori piedalās saskaņā ar *CIRE* 66.–80. panta noteikumiem:

"66. pants.

Tiesneša veiktā kreditoru komisijas iecelšana

1. Pirms kreditoru sapulces, konkrētāk, pieņemot spriedumu par maksātnespējas pasludināšanu, tiesnesis ieceļ kreditoru komisiju, kurā ir trīs vai pieci locekļi un divi rezervisti. Par priekšsēdētāju ir ieteicams iecelt lielāko uzņēmuma kreditoru, bet pārējo locekļu izvēlei jānodrošina dažādu kreditoru kārtu pienācīga pārstāvniecība, izņemot zemākas prioritātes kreditorus.

2. Tiesnesis var neveikt iepriekšējā punktā paredzēto iecelšanu, ja viņš uzskata, ka tas ir pamatoti maksātnespējas masas nelielā apjoma, likvidācijas vienkāršības vai nelielā maksātnespējas kreditoru skaita dēļ.

3. 1. punkta mērķiem viens no komisijas locekļiem pārstāv darbiniekus, kuriem ir prasījumi pret uzņēmumu, un šī locekļa izvēlei jāatbilst pašu darbinieku vai darbinieku komisijas, ja tāda ir, veiktai iecelšanai.

4. Kreditoru komisijas locekļi var būt fiziskas vai juridiskas personas. Ja ir izvēlēta juridiska persona, šī juridiskā persona ieceļ pārstāvi, izmantojot pilnvaru vai dokumentu, ko parakstījusi uzņēmuma paraksttiesīgā persona.

5. Valsts un sociālā nodrošinājuma iestādes kreditoru komisijas priekšsēdētāja amatā var iecelt tikai tad, ja lietas dokumentos ir oficiāls rīkojums, ko izdevis ar attiecīgās struktūras pārraudzības tiesībām apveltīts valdības loceklis un kurā ir ietverts pilnvarojums īstenot šo funkciju un norādīts pārstāvis.

"67. pants.

Kreditoru sapulces iejaukšanās

1. Kreditoru sapulce var atlaist kreditoru komisiju, aizvietot jebkuru komisijas locekli vai rezervistu, ko iecēlis tiesnesis, ievēlēt divus papildu locekļus un, ja tiesnesis nav izveidojis komisiju, pati izveidot komisiju no trim, pieciem vai septiņiem locekļiem un diviem rezervistiem, iecelt tās priekšsēdētāju, kā arī jebkurā laikā mainīt tās attiecīgo sastāvu neatkarīgi no tā, vai tam ir pamatots iemesls.

2. Sapulces ievēlētās kreditoru komisijas locekļiem nav jābūt kreditoriem, un gan to izvēlē, gan priekšsēdētāja iecelšanā sapulcei nav saistoši 66. panta 1. punktā noteiktie kritēriji, bet ir jāievēro vienīgi 66. panta 3. punktā noteiktais kritērijs.

3. 1. punktā minētos kreditoru sapulces lēmumus pieņem ar 53. panta 1. punktā paredzēto vairākumu, izņemot gadījumus, kad tie ir saistīti ar locekļa atcelšanu no amata pamatota iemesla dēļ."

"68. pants.

Kreditoru komisijas pienākumi un pilnvaras

1. Papildus citiem uzdevumiem, kas tai tieši uzticēti, komisija atbild par maksātnespējas procesa administratora uzraudzību un sadarbību ar to.

2. Pildot savus pienākumus, komisija var brīvi iepazīties ar parādnieka konta vienībām un lūgt maksātnespējas procesa administratoram sniegt informāciju, ko tā uzskata par nepieciešamu."

"69. pants.

Kreditoru komisijas lēmumi

1. Kreditoru komisija sapulcējas, kad to sasaucis priekšsēdētājs vai divi citi locekļi.

2. Komisija nevar apspriesties, ja klāt nav tās locekļu vairākuma. Lēmumus pieņem ar klātesošo locekļu balsu vairākumu, bet neizšķirta balsojuma gadījumā noteicošā ir priekšsēdētāja balss.

3. Apspriedē ir pieļaujama rakstiska balsošana, ja tam iepriekš piekrituši visi locekļi.

4. Priekšsēdētājs paziņo tiesnesim kreditoru komisijas lēmumus.

5. Kreditoru komisijas lēmumi nav pārsūdzami tiesā."

"70. pants.

Komisijas locekļu atbildība

Komisijas locekļi atbild maksātnespējas kreditoriem par zaudējumiem, kas nodarīti, vainojami nepildot pienākumus, un šādā gadījumā piemēro 59. panta 4. punkta noteikumus."

"71. pants.

Izdevumu atlīdzināšana

Kreditoru komisijas locekļiem atlīdzību nemaksā, un tiem ir tiesības vienīgi uz tādu izdevumu atlīdzināšanu, kas ir obligāti nepieciešami pienākumu veikšanai."

"72. pants.

Dalība kreditoru sapulcē

1. Kreditoru sapulcē ir tiesīgi piedalīties visi prasītāji maksātnespējas procesā, kā arī personas, kam ir 95. panta 2. punktā minētās tiesības, kuras saskaņā ar minēto normu nevar izmantot procesā.

2. Nākamā panta 1. un 4. punkta noteikumus mutatis mutandi *piemēro tiesībām piedalīties zemākas prioritātes prasītāju sapulcē.*

3. Kreditorus var pārstāvēt šim nolūkam īpaši pilnvarots pārstāvis.

4. Ja tas ir nepieciešams netraucētai darījumdarbības nepārtrauktībai, tiesnesis var sapulcē atļaut piedalīties tikai prasītājiem, kuru prasījumi sasniedz vismaz konkrētu summu, kas nevar tikt noteikta lielāka par 10 000 EUR. Kreditorus, kas tā rezultātā tiek ietekmēti, var pārstāvēt cits kreditors, kura prasījums ir vismaz līdzvērtīgs noteiktajam limitam, vai apvienoties, lai sasniegtu noteikto summu un piedalītos ar kopīga pārstāvja starpniecību.

5. Tiesības un pienākums piedalīties ir maksātnespējas procesa administratoram, kreditoru komisijas locekļiem, kā arī parādniekam un parādnieka valdes locekļiem.

6. Sapulcē var piedalīties arī ne vairāk par trim darbinieku komisijas pārstāvjiem, vai, ja šādas komisijas nav, — ne vairāk par trim darbinieku pārstāvjiem, kurus tie iecēluši. Var piedalīties arī prokuratūra."

"73. pants.

Balsstiesības

1. Prasījumi dod vienu balsi par katru euro vai tā daļu, ja konkrētie prasījumi jau ir atzīti ar prasījumu pārbaudes un kārtošanas procesā vai vēlākā pārbaudes pasākumā pieņemtu galīgu lēmumu vai ja izpildās abi turpmāk minētie nosacījumi:

a) kreditors procesā jau ir iesniedzis prasījumu vai, ja nav pagājis spriedumā noteiktais prasījumu iesniegšanas termiņš, — prasījums tiek iesniegts pašā sapulē tikai tādēļ, lai piedalītos šajā sapulcē;

b) prasījumu sapulcē nav apstrīdējis maksātnespējas procesa administrators vai balsstiesīgs kreditors.

2. Balsu skaitu, ko piešķir prasījums ar atliekošu nosacījumu, vienmēr nosaka tiesnesis, ņemot vērā šī nosacījuma iestāšanās varbūtību.

3. Zemākas prioritātes prasījumi nepiešķir balsstiesības, izņemot, ja kreditoru sapulces lēmums ir saistīts ar maksātnespējas plāna apstiprināšanu.

4. Pēc ieinteresētās personas lūguma tiesnesis var piešķirt balsstiesības par apstrīdētiem prasījumiem, nosakot attiecīgo daudzumu, izvērtējot visus attiecīgos jautājumus, tostarp zemākas prioritātes prasījuma summas iespējamību un būtību, un, ja iesaistīti prasījumi ar atliekošu nosacījumu, — nosacījuma iestāšanās iespējamību.

5. Iepriekšējā punktā minētais tiesneša lēmums nav pārsūdzams.

6. Sapulces pieņemtos lēmumus nekādā gadījumā nevar uzskatīt par spēkā neesošiem tādēļ, ka vēlāk apstiprinājies, ka kreditoriem faktiski bijušas tiesības uz balsu skaitu, kas atšķiras no tiem piešķirtā.

7. Neskarot citus iepriekšējos punktos paredzētos jautājumus, prasījumi ar liettiesisku nodrošinājumu, par kuriem parādnieks neatbild personīgi, par katru attiecīgās summas vai galvojuma vērtības, ja tā ir zemāka, euro dod vienu balsi."

"74. pants.

Priekšsēdētājs

Kreditoru sapulces priekšsēdētājs ir tiesnesis."

"75. pants.

Kreditoru sapulces sasaukšana

1. Kreditoru sapulci sasauc tiesnesis pēc savas iniciatīvas vai ja to lūdzis maksātnespējas procesa administrators, kreditoru komisija vai tāds kreditors vai kreditoru grupa, kuras prasījumi tiesneša ieskatā veido vismaz vienu piektdaļu no kopējā zemākas prioritātes prasījumu apjoma.

2. Kreditoru sapulces datumu, laiku, vietu un darba kārtību nekavējoties paziņo ieinteresētajām personām vismaz 10 dienas iepriekš, publicējot paziņojumu Citius tīmekļa vietnē un ziņojumos, ko norāda uz parādnieka juridiskās adreses vai dzīvesvietas, kā arī parādnieka uzņēmumu durvīm.

3. Pieciem lielākajiem kreditoriem, parādniekam, parādnieka valdes locekļiem un darbinieku komisijai par sapulces datumu, laiku un vietu paziņo arī ar ierakstītā vēstulē nosūtītiem paziņojumiem tādā pašā iepriekšējas paziņošanas termiņā.
4. Iepriekšējos punktos norādītajos paziņojumos norāda arī:
a) procesa identifikāciju;
b) parādnieka vārdu vai nosaukumu un juridisko adresi vai dzīvesvietu, ja tā ir zināma;
c) informāciju prasītājiem, kuri vēl nav iesnieguši savus prasījumus, par nepieciešamību to darīt, ja nav beidzies spriedumā noteiktais termiņš prasījumu iesniegšanai, informējot tos, ka prasījumus ar mērķi tikai piedalīties sapulcē var iesniegt pašā sapulcē, ja sapulces dienā nav beidzies minētais termiņš;
d) iespējamos dalības ierobežojumus atbilstīgi 72. panta 4. punktā paredzētajam, informējot par iespēju apvienoties vai izmantot pārstāvi."
"76. pants.
Sapulces apturēšana
Tiesnesis var nolemt apturēt sapulci, nosakot, ka sapulce atsākas nākamo 15 darbdienu laikā."
"77. pants.
Balsu vairākums
Izņemot šajā kodeksā noteiktos gadījumus, kad nepieciešams lielāks balsu vairākums vai ir noteiktas citas prasības, kreditoru sapulce lēmumus pieņem ar nodoto balsu vairākumu. Atturēšanos balsojumā neņem vērā neatkarīgi no klātesošo vai pārstāvēto kreditoru skaita vai prasījumu procentuālās daļas."
"78. pants.
Sūdzība tiesnesim un pārsūdzība
1. Maksātnespējas procesa administrators vai jebkurš balsstiesīgs kreditors var mutiski vai rakstiski iesniegt tiesnesim sūdzību par sapulces lēmumiem, kas ir pretēji kreditoru kopējām interesēm, ja šāda sūdzība tiek iesniegta pašā sapulcē.
2. Lēmumu, ar ko apmierināta sūdzība, var apstrīdēt jebkurš kreditors, kurš balsojis uzvarējušajā pusē; lēmumu, ar ko noraidīta sūdzība, var apstrīdēt vienīgi sūdzības iesniedzējs."
"79. pants.
Informācija
Maksātnespējas procesa administrators pēc sapulces pieprasījuma sniedz sapulcei informāciju par jebkuru tā pienākumos ietilpstošu jautājumu."
"80. pants.
Kreditoru sapulces pilnvaras
Visus kreditoru sapulces pieņemtos lēmumus sapulce var atcelt, bet labvēlīgs sapulces lēmums atļauj veikt tikai darbības, attiecībā uz kurām šis kodekss paredz obligātu kreditoru komisijas atļauju.

10 Kādā veidā maksātnespējas administrators drīkst izmantot vai atsavināt parādnieka mantā ietilpstošus aktīvus?

Maksātnespējas procesa administrators var izmantot vai atsavināt maksātnespējas masas aktīvus saskaņā ar *CIRE* 149., 150., 157. un 158. panta noteikumiem:
"149. pants.
Aktīvu apķīlāšana
1. Grāmatvedības dokumentus un visus aktīvus, kas veido maksātnespējas masu, apķīlā pēc tam, kad pasludināts spriedums, ar ko pasludina maksātnespēju, pat ja:
a) attiecībā uz tiem jebkurā procesā ir izdots saglabāšanas rīkojums, tie ir jebkādā veidā ieķīlāti vai aizturēti, izņemot tos, kas ir apķīlāti pārkāpuma — noziedzīga nodarījuma vai administratīva pārkāpuma — rezultātā;
b) tie piešķirti kreditoriem saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 831. un turpmākajiem pantiem.
2. Ja aktīvi jau pārdoti, apķīlā ieņēmumus no to pārdošanas, ja vien šie ieņēmumi jau nav izmaksāti kreditoriem vai sadalīti starp tiem."
"150. pants.
Apķīlāto aktīvu nodošana
1. Aktīvu apķīlāšanas pilnvaras izriet no maksātnespējas pasludināšanas, un maksātnespējas procesa administratoram, neskarot Civilprocesa kodeksa 756. panta 1. un 2. punkta noteikumus, ir jānodrošina, ka aktīvi nekavējoties tiek tam nodoti un paliek tā pārziņā. Glabājumam piemēro vispārējos noteikumus, jo īpaši tos, kas attiecas uz ieķīlātu aktīvu juridisko glabājumu.
2. Apķīlāšanu veic maksātnespējas procesa administrators, kam palīdz kreditoru komisija vai šādas komisijas pārstāvis, ja tāds ir, un attiecīgos gadījumos — kreditora, kas lūdz pasludināt maksātnespēju, un maksātnespējīgās personas klātbūtnē.
3. Ja maksātnespējas procesa administratoram personīgi aktīvus apķīlāt ir neērti un manta atrodas citā apgabalā, kas nav maksātnespējas masas apgabals, apķīlāšanu veic tiesu izpildītājs un nodod aktīvus īpašam aizgādnim pēc maksātnespējas procesa administratora rīkojuma.
4. Apķīlāšanu veic, aizturot aktīvus vai tos tieši nododot pēc saraksta pa posteņiem saskaņā ar šādiem noteikumiem:
a) ja aktīvi jau nodoti glabāšanā tiesas aizgādnim, tos turpina uzglabāt, lai arī tie ir darīti pieejami un pakļauti vienīgi maksātnespējas procesa administratoram;
b) ja ir radušās grūtības uzraudzīt aktīvus vai ja pastāv šaubas par to, kuri aktīvi atrodas glabājumā, maksātnespējas procesa administrators var uzdot tiesas ierēdnim doties uz aktīvu turēšanas vietu un, kad grūtības pārvarētas vai šaubas novērstas, aktīvus nodod šim ierēdnim;
c) ja apķīlāšana tiek apstrīdēta vai notiek pretošanās tai, maksātnespējas procesa administrators var lūgt tiesībaizsardzības amatpersonu palīdzību, durvis vai seifu var atvērt ar varu, kā arī sastādīt oficiālu paziņojumu par notikušo;
d) konfiskācija ietver aktīvu aprakstīšanu, novērtēšanu un ņemšanu glabājumā;
e) gan apķīlājot aktīvus, gan nododot aktīvus pēc saraksta pa posteņiem, maksātnespējas procesa administrators vai tā palīgs sagatavo dokumentu, kurā aprakstīti un uzskaitīti aktīvi kā inventāra sarakstā, attiecīgā gadījumā norādot tiem piešķirto vērtību, to, vai aktīvi nodoti maksātnespējas procesa administratoram vai īpašajam aizgādnim, un minot visus procesam nozīmīgos jautājumus;
f) dokumentu paraksta persona, kura ir procesa liecinieks, un apķīlāto aktīvu īpašnieks vai turētājs, bet, ja tas nespēj vai nevēlas to parakstīt, — divi pieejami liecinieki.
5. Izliekot maksātnespējīgo personu no tās pastāvīgās dzīvesvietas, piemēro Civilprocesa kodeksa 862. panta noteikumus.
6. Maksājumus, ko maksātnespējas procesa administrators saņēmis skaidrā naudā, nekavējoties nogulda maksātnespējas procesa administratora izvēlētā kredītiestādē, izņemot aktuālo administratīvo izdevumu segšanai nepieciešamo summu.
"157. pants.
Priekšlaicīga slēgšana
Maksātnespējas procesa administrators pirms ziņojuma vērtēšanas sapulces var slēgt parādnieka uzņēmumus, kā arī tikai vienu vai dažus no tiem:
a) ar labvēlīgu kreditoru komisijas viedokli, ja šāda komisija ir;

b) ja tam neiebilst parādnieks, kad nav kreditoru komisijas, vai, neraugoties uz parādnieka iebildumiem, to atļauj tiesnesis tādēļ, ka šāda pasākuma aizkavēšana līdz minētās sapulces dienai ievērojami samazinātu maksātnespējas masu."

"158. pants.

Aktīvu pārdošanas sākšana

1. Ja spriedums, ar ko pasludina maksātnespēju, ir kļuvis galīgs un ir sarīkota ziņojuma vērtēšanas sapulce, maksātnespējas procesa administrators nekavējoties pārdod visus maksātnespējas masas aktīvus neatkarīgi no saistībām, ja ar minētajā sapulcē pieņemtajiem kreditoru lēmumiem netiek iebilsts pret šādu pārdošanu.

2. Maksātnespējas procesa administrators tomēr priekšlaicīgi pārdod maksātnespējas maksas aktīvus, kurus nevar saglabāt tādēļ, ka tie varētu sabojāties vai zaudēt vērtību.

3. Ja tiek nolemts aktīvus pārdot priekšlaicīgi, kā minēts iepriekšējā punktā, maksātnespējas procesa administrators par šo faktu vismaz divas dienas pirms pārdošanas paziņo parādniekam, kreditoru komisijai, ja šāda komisija eksistē, un tiesnesim, kā arī publicē lēmumu Citius tīmekļa vietnē.

4. Tiesnesis pēc savas iniciatīvas vai pēc parādnieka, kreditoru komisijas vai jebkura maksātnespējas procesa vai masas kreditora lūguma var apturēt 2. punktā minēto priekšlaicīgo aktīvu pārdošanu. Šo lēmumu nekavējoties paziņo maksātnespējas procesa administratoram, parādniekam, kreditoru komisijai un kreditoram, kas iesniedzis lūgumu. Pārsūdzība nav atļauta.

5. Iepriekšējā punktā minētajā lūgumā ieinteresētajai pusei ir pienācīgi jāpamato, kādēļ aktīvus nebūtu jāpārdod, un, ja iespējams, jāiesniedz reāli īstenojama alternatīva maksātnespējas procesa administratora plānotajai darbībai.

11 Kādi prasījumi jāizvirza pret maksātnespējīgā parādnieka mantu un kādas darbības tiek veiktas ar prasījumiem, kuri rodas pēc maksātnespējas procedūras sākšanas?

Pret maksātnespējas masu vērsto prasījumu kārtas un rīcību ar prasījumiem, kas iesniegti pēc maksātnespējas procesa uzsākšanas, ieskaitot maksātnespējas masas parādus, būtībā nosaka *CIRE* 47.–51. pants:

"47. pants.

Maksātnespējas kreditora jēdziens un maksātnespējas prasījumu kārtas

1. Pēc maksātnespējas pasludināšanas visus pret maksātnespējīgās personas mantu vērstos vai ar maksātnespējas masā ietilpstošajiem aktīviem nodrošinātos prasījumus, kuru pamats radies pirms pasludināšanas, uzskata par maksātnespējas kreditoriem neatkarīgi no to valstspiederības vai domicila.

2. Iepriekšējā punktā minētos prasījumus un tiem līdzvērtīgus prasījumus, kā arī attiecīgos parādus, šajā kodeksā apzīmē attiecīgi kā maksātnespējas prasījumus un maksātnespējas parādus.

3. Prasījumi, par kuriem pierāda, ka tie iegūti procesa laikā, ir līdzvērtīgi maksātnespējas prasījumiem maksātnespējas pasludināšanas datumā.

4. Šī kodeksa mērķiem maksātnespējas prasījumi ir:

a) "nodrošinātie" un "privileģētie" prasījumi, kuriem ir attiecīgi liettiesisks nodrošinājums, ieskaitot īpašu kredītprivilēģiju, vai vispārēja kredīta priekšroka uz aktīviem, kas veido daļu maksātnespējas masas, nepārsniedzot summu, kas atbilst nodrošināto aktīvu vai vispārējās priekšrokas vērtībai, ņemot vērā iespējamos apgrūtinājumus ar augstāku spēku;

b) nākamajā pantā norādītie zemākas prioritātes prasījumi, izņemot, ja tiem ir vispārēja vai īpaša kredītprivilēģija vai juridiska hipotēka, kas neizbeidzas maksātnespējas pasludināšanas seku dēļ;

c) visi pārējie prasījumi ir "parasti"."

"48. pants.

Zemākas prioritātes prasījumi

Par zemākas prioritātes prasījumiem, kurus kārto pēc citiem maksātnespējas prasījumiem, uzskata:

a) prasījumus, kas ir personām, kuras ir sevišķās attiecībās ar parādnieku, ja sevišķās attiecības jau pastāvēja prasījuma iegūšanas brīdī, un prasījumus, kas ir personām, kurām tie nodoti divu gadu laikā pirms maksātnespējas procesa sākšanas;

b) procentus par prasījumiem, kam nav zemākas prioritātes un kas radušies pēc maksātnespējas pasludināšanas, izņemot prasījumus, ko aptver liettiesisks nodrošinājums un vispārējās kredītprivilēģijas, līdz attiecīgo aktīvu vērtībai;

c) prasījumus, kuru puses iepriekš vienojušās par zemāku prioritāti;

d) prasījumus, kuru priekšmets ir parādnieka maksājumi bez komisijas maksas;

e) maksātnespējas prasījumus, kas, tā kā ir veikta atcelšana par labu maksātnespējas masai, ļaunticības dēļ uzkrājas trešās personas labā;

f) procentus par zemākas prioritātes prasījumiem, kas radušies pēc maksātnespējas pasludināšanas;

g) procentus par kapitāla daļu īpašnieku "aizdevumiem".

"49. pants.

Personas, kuras atrodas sevišķās attiecībās ar parādnieku

1. Uzskata, ka sevišķās attiecībās ar parādnieku, kurš ir fiziska persona, ir šādas personas:

a) laulātais un personas, kuras šķīrušas laulību ar parādnieku divu gadu laikā pirms maksātnespējas procesa sākšanas;

b) parādnieka vai iepriekšējā apakšpunktā minēto personu augšupējie un lejupējie ģimenes locekļi vai brāļi un māsas;

c) parādnieka augšupējo vai lejupējo ģimenes locekļu vai brāļu un māsu laulātie;

d) personas, kuras pastāvīgi dzīvojušas kopīgā saimniecībā ar parādnieku divu gadu laikā pirms maksātnespējas procesa sākšanas.

2. Uzskata, ka sevišķās attiecībās ar parādnieku, kurš ir juridiska persona, ir šādas personas:

a) partneri, kompanjoni vai biedri, kas ir juridiski atbildīgi par parādiem, un personas, kam šāds statuss ir bijis divu gadu laikā pirms maksātnespējas procesa sākšanas;

b) struktūras, kas divu gadu laikā pirms maksātnespējas procesa uzsākšanas attiecīgā gadījumā ir atradušās kontroles vai grupas attiecībās ar uzņēmumu Vērtspapīru kodeksa 21. panta izpratnē;

c) parādnieka juridiskie vai faktiskie valdes locekļi un personas, kuras ir bijušas juridiskie vai faktiskie valdes locekļi jebkurā laikā divu gadu laikposmā pirms maksātnespējas procesa uzsākšanas;

d) struktūras, kas ir saistītas ar kādu no iepriekšējos apakšpunktos minētajām struktūrām kādā no 1. punktā minētajiem veidiem.

3. Ja maksātnespēja attiecas tikai uz vienu patstāvīgu īpašumu, par sevišķās attiecībās esošām uzskata personas, kuras ir attiecīgie īpašnieki un valdes locekļi, kā arī personas, kuras ar šīm personām ir saistītas kādā no iepriekšējos apakšpunktos minētajiem veidiem, bet, ja ir iesaistīts uz laiku atlikts mantojums — personas, kuras administrēšanas uzsākšanas dienā vai divu iepriekšējo gadu laikā jebkurā no 1. punktā minētajiem veidiem ir vai bijušas saistītas ar personu, kuras mantojums tiek administrēts.

"50. pants.

Prasījumi saskaņā ar atliekošu nosacījumu

1. Šī kodeksa mērķiem prasījumi ar atliekošu nosacījumu un izbeidzošu nosacījumu ir prasījumi, kuriem attiecīgi pamats vai tālāka pastāvēšana ir atkarīga no nākotnes nenoteikta notikuma iestāšanās vai cita tiesiski izpildāma tiesas nolēmuma vai likumīgas darbības.
2. Prasījumi ar atliekošu nosacījumu ir:
a) prasījumi, kas radušies no maksātnespējas procesa administratora izpildes atteikuma vai priekšlaicīgas divpusēju līgumu izbeigšanas, ja tie bijuši spēkā maksātnespējas pasludināšanas datumā, vai darbību atcelšanas par labu maksātnespējas masai, kamēr šāda izbeigšana, atteikums vai atcelšana nav notikusi;
b) prasījumi, ko nevar izlietot pret maksātnespējīgo personu, ja iepriekš nav piespiedu kārtā atsavināts citas personas īpašums, un šāda atsavināšana vēl nav notikusi;
c) ar maksātnespēju saistīti prasījumi, par kuriem maksātnespējīgā persona personīgi neatbild — kamēr parādu nevar pieprasīt."
"51. pants.
Maksātnespējas masas parādi
1. Ja tiesību aktos nav paredzēts citādi, maksātnespējas masas parādi papildus citiem parādiem, kas par tādiem atzīti šajā kodeksā, ir:
a) maksātnespējas procesa izmaksas;
b) atlīdzība maksātnespējas procesa administratoram un administratora un kreditoru komisijas locekļu izdevumi;
c) parādi, kas radušies no maksātnespējas masas administrēšanas, likvidācijas un sadales darbībām;
d) parādi, kas radušies no maksātnespējas procesa administratora darbībām, tam veicot savus pienākumus;
e) parādi, kas radušies no divpusēja līguma, kuru maksātnespējas procesa administrators nevar atteikties izpildīt, izņemot, ja tas attiecas uz laikposmu pirms maksātnespējas pasludināšanas;
f) parādi, kas radušies no divpusēja līguma, kuru maksātnespējas procesa administrators nevar atteikties izpildīt, izņemot, ja tie attiecas uz kompensāciju, ko otra puse jau sniegusi pirms maksātnespējas pasludināšanas, vai uz laikposmu pirms pasludināšanas;
g) parādi, kas radušies no līguma, kura priekšmets ir ilgstošs maksājums, atbilstīgi kompensācijai, kuru jau sniegusi otra puse, un kura izpildi pieprasījis pagaidu tiesas administrators;
h) parādi, kas radušies no pagaidu tiesas administratora darbībām, tam veicot savus pienākumus;
i) parādi, kuru izcelsme ir maksātnespējas masas netaisna iedzīvošanās;
j) uzturlīdzekļu maksāšanas saistība par laikposmu pirms maksātnespējas pasludināšanas atbilstīgi 93. panta noteikumi.
2. Prasījumus, kas atbilst maksātnespējas masas parādiem, un šo prasījumu turētājus šajā kodeksā apzīmē attiecīgi kā maksātnespējas masas prasījumus un maksātnespējas masas kreditorus.

12 Kādi noteikumi reglamentē prasījumu iesniegšanu, pārbaudi un atzīšanu?

Noteikumi, ko piemēro prasījumu iesniegšanai, pārbaudei un atzīšanai, ir paredzēti *CIRE* 128.–140. pantā:
"128. pants.
Prasījumu iesniegšana
1. Termiņā, kas šim nolūkam noteikts spriedumā, ar ko pasludina maksātnespēju, maksātnespējas kreditoriem, ieskaitot prokuratūru, kas aizstāv tās pārstāvēto personu intereses, ir pienākums iesniegt prasījumus pārbaudei, pievienojot visus pieejamos pamatojuma dokumentus un iesniegumā norādot:
a) izcelsmi, termiņu, kapitāla un procentu summu;
b) pakārtoto nosacījumus — kā atliekošos, tā izbeidzošos;
c) prasījumu būtību — vai tie ir parasti, zemākas prioritātes, privileģēti vai nodrošināti, pēdējā gadījumā — aktīvus vai tiesības, uz ko nodrošinājums attiecas, un attiecīgo reģistrācijas informāciju, ja tāda ir;
d) pastāvošos personiskos galvojumus, norādot galvotājus;
e) piemērojamā procentu likme par kavētu maksājumu.
2. Lūgumu adresē maksātnespējas procesa administratoram un nosūta, izmantojot elektronisko datu pārraidi, saskaņā ar attiecīgā ministra īstenošanas rīkojuma 17. panta 2. punkta noteikumiem.
3. Ja maksātnespējas kreditori netiek atbalstīti, lūgumu iesniegt prasījumus iesniedz maksātnespējas procesa administratoram tā profesionālās darbības adresē vai nosūta pa pastu ierakstītā vēstulē. Maksātnespējas procesa administrators parakstās par saņemšanu vai trīs dienu laikā no saņemšanas nosūta kreditoram apstiprinājumu par saņemšanu tādā pašā veidā, kā sūtīts prasījums.
4. 1. punktā paredzētos prasījumus var iesniegt, izmantojot veidlapu, kas šim mērķim ievietota ar tieslietu jomas atbildīgā ministra īstenošanas rīkojumu noteiktā tīmekļa vietnē, vai prasījumu iesniegšanas veidlapu, kas paredzēta Eiropas Parlamenta un Padomes 2015. gada 20. maija Regulas (ES) Nr. 2015 /848 54. un 55. pantā — gadījumos, kad piemēro minēto regulu.
5. Pārbaudes mērķis ir pārbaudīt visus maksātnespējas prasījumus neatkarīgi no to būtības un pamata, un šādi prasījumi maksātnespējas procesā jāiesniedz arī kreditoriem, kuru prasījumi ir atzīti ar galīgu lēmumu, ja tie vēlas saņemt samaksu."
"129. pants.
Atzīto un neatzīto prasījumu saraksts
1. 15 dienu laikā pēc tam, kad beidzies prasījumu iesniegšanas termiņš, maksātnespējas procesa administrators iesniedz sekretariātam alfabēta secībā sakārtotu visu atzīto kreditoru sarakstu un neatzīto kreditoru sarakstu, norādot ne tikai prasījumu iesniedzējus, bet arī personas, kuru tiesības ir paredzētas parādnieka grāmatvedības dokumentos vai par kurām maksātnespējas procesa administrators ir uzzinājis citādi.
2. Atzīto kreditoru sarakstā identificē katru kreditoru, prasījuma būtību, kapitāla un procentu summu dienā, kad beidzies prasījumu iesniegšanas termiņš, personisko un liettiesisko nodrošinājumu, priekšrokas, piemērojamo nokavējuma procentu likmi, jebkurus atliekošos vai izbeidzošos nosacījumus, kā arī maksātnespējas masas aktīvu vērtību, uz kuriem pastāv liettiesiska kredīta priekšroka un par ko parādnieks neatbild personiski.
3. Neatzīto kreditoru sarakstā norāda neatzīšanas pamatojumu.
4. Maksātnespējas procesa administratoram jāinformē visi neatzītie kreditori, kā arī personas, kuru prasījumi ir atzīti bez prasījumu iesniegšanas vai uz citiem nosacījumiem kā attiecīgajā prasījumā minētie, izmantojot ierakstītu vēstuli vai kādu no 128. panta 2. un 3. punktā minētajiem līdzekļiem, bet, ja ir iesaistīti zināmi kreditori, kuru pastāvīgā dzīvesvieta, domicils vai uzņēmuma juridiskā adrese ir dalībvalstī, kas nav dalībvalsts, kurā uzsākts process, ieskaitot šo dalībvalstu nodokļu iestādes un sociālā nodrošinājuma struktūras, paziņojumu nosūta arī saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2015. gada 20. maija Regulas (ES) Nr. 2015/848 54. pantu.
5. Iepriekšējā punktā minēto paziņojumu var nosūtīt pa e-pastu, ja prasījums ir iesniegts, izmantojot e-pastu, un to uzskata par nosūtītu nosūtīšanas dienā. Maksātnespējas procesa administrators pievieno lietas dokumentiem attiecīgo apstiprinājumu par saņemšanu."
"130. pants.
Iebildumi par atzīto kreditoru sarakstu

1. 10 dienu laikā pēc 129. panta 1. punktā paredzētā termiņa beigām jebkura ieinteresētā persona var apstrīdēt atzīto kreditoru sarakstu, nosūtot tiesnesim lūgumu, kurā izklāsta pamatojumu, kādēļ prasījumi nepamatoti iekļauti vai nav iekļauti, vai atzīto prasījumu kvalificēšanas nepareizās summas.
2. Attiecībā uz kreditoriem, kam paziņots ar ierakstītu vēstuli, 10 dienu termiņu aprēķina, sākot no trešās darbdienas pēc attiecīgās nosūtīšanas.
3. Ja iebildumu nav, spriedums par prasījumu pārbaudi un kārtošanu tiek taisīts nekavējoties, ar to apstiprinot maksātnespējas procesa administratora sastādīto atzīto kreditoru sarakstu, izņemot acīmredzamas kļūdas, un sarindojot prasījumus uz šī saraksta pamata."
"131. pants.
Atbilde uz iebildumu
1. Maksātnespējas procesa administrators var atbildēt uz jebkuru apstrīdēšanu tāpat kā jebkura ieinteresētā persona, kura ieņem pretēju nostāju, ieskaitot parādnieku.
2. Tomēr, ja iebildums ir balstīts uz konkrēta prasījuma nepamatotu iekļaušanu atzīto kreditoru sarakstā, tam piemērota nosacījuma neņemšanu vērā vai uz to, ka ir atzīta vai plašāk kvalificēta pārmērīga summa, kas pārsniedz pareizo, atbildēt var tikai attiecīgais prasītājs.
3. Atbildi iesniedz 10 dienu laikā pēc tam, kad beidzies 130. pantā minētais termiņš, vai pēc tam, kad prasītājam, uz kuru attiecas apstrīdēšana, nosūtīts paziņojums, atkarībā no lietas; sods šādā gadījumā ir iebilduma atzīšana par pamatotu."
"132. pants.
Iebildumu un atbilžu iesniegšana
Maksātnespējas procesa administratora atzīto un neatzīto prasījumu, iebildumu un atbilžu sarakstus pievieno vienā dokumentā."
"133. pants.
Prasījumu un maksātnespējīgās personas kontu analīze
Iebildumiem un atbildēm atvēlētajā laikposmā, lai prasījumus varētu analizēt ikviena iesaistītā persona un kreditoru komisija, maksātnespējas procesa administratoram prasījumi, attiecīgie prasījuma dokumenti un maksātnespējīgās personas grāmatvedības dokumenti jādara pieejami tam piemērotā vietā, ko norāda atzīto un neatzīto kreditoru saraksta beigās."
"134. pants.
Pierādīšanas līdzekļi, kopijas un atteikšanās no paziņošanas
1. Iebildumiem un atbildēm piemēro 25. panta 2. punkta noteikumus.
2. Lai ieinteresētās personas varētu iepazīties, prasītājam ir pienākums nodrošināt iesniegtos dokumentus divos eksemplāros, no kuriem viens ir paredzēts tiesas arhīvam, savukārt otrs paliek tiesas sekretariāta rīcībā. Ja šie dokumenti ir iesniegti, izmantojot digitālus nesējus, sekretariāts šos dokumentus var izgūt.
3. Izņēmuma gadījumā, ja iebildums ir saistīts ar atzītiem prasījumiem un to nav iesniedzis attiecīgais prasītājs, pievieno papildu eksemplāru vai izrakstu izsniegšanai šim prasītājam.
4. Iebildumus paziņo attiecīgajiem prasītājiem tikai tad, ja tie nav iebilduma izteicēji.
5. Iebildumiem un atbildēm atvēlētajā termiņā lieta paliek tiesas sekretariāta rīcībā, kur ieinteresētās personas to var analizēt un ar to iepazīties."
"135. pants.
Kreditoru komisijas viedoklis
10 dienu laikā pēc tam, kad beidzies termiņš atbildēšanai uz iebildumiem, kreditoru komisija lietas dokumentiem pievieno savu viedokli par iebildumiem."
"136. pants.
Procesa izbeigšana
1. Kad ir pievienots kreditoru komisijas viedoklis vai iepriekšējā pantā noteiktais termiņš beidzies bez šādas pievienošanas, tiesnesis ar sprieduma spēku pasludina attiecīgajā sarakstā iekļautos neapstrīdētos prasījumus par pārbaudītiem, izņemot acīmredzamas kļūdas gadījumus. Tiesnesis var noteikt datumu un laiku nākamo 10 dienu laikā, kad izdarāms saskaņošanas mēģinājums, informējot par to visas personas, kuras iesniegušas iebildumus un atbildes, kreditoru komisiju un maksātnespējas procesa administratoru, lai šīs personas varētu piedalīties personīgi vai tās pārstāvētu pilnvarnieki ar nepieciešamajām speciālpilnvarām.
2. Saskaņošanas mēģinājumā prasījumus, kurus ar attiecīgajiem noteikumiem apstiprina visas klātesošās personas, uzskata par atzītiem.
3. Kad saskaņošanas mēģinājums ir beidzies, tiesnesis nekavējoties izbeidz procesu, lai varētu izdot oficiālu rīkojumu saskaņā ar Civilprocesa kodeksa 595. un 596. panta noteikumiem.
4. (Atcelts.)
5. Par atzītiem uzskata arī visus pārējos prasījumus, kurus ir iespējams atzīt, ņemot vērā lietas dokumentos izklāstītos pierādījumus.
6. Attiecībā uz atzītiem prasījumiem galīgajam oficiālajam rīkojumam ir sprieduma forma un spēks, pasludinot, ka šie prasījumi ir pārbaudīti un sakārtoti saskaņā ar tiesību normām.
7. Ja dažu prasījumu pārbaudei nepieciešams iesniegt pierādījumus, visu prasījumu kārtošana notiek ar galīgo spriedumu, izņemot, ja tiesnesis uzskata, ka analizētie iebildumi, ņemot vērā to būtību vai iesaistītās summas, nekavēs tūlītēju sprieduma pasludināšanu, pilnībā ievērojot 180. panta 1. punkta noteikumus.
8. Ja tiesnesis uzskata, ka samierināšanas mēģinājumu rīkot nav lietderīgi, tiesnesis nekavējoties izdod 3. punktā paredzēto oficiālo rīkojumu."
"137. pants.
Izmeklēšanas pasākumi
Ja pirms apspriedes un sprieduma pieņemšanas sēdes nepieciešams veikt izmeklēšanas pasākumus, tiesnesis uzdod veikt nepieciešamās darbības, lai šādi pasākumi tiktu pabeigti 20 dienu laikā no rīkojuma, ar ko noteikti šie pasākumi, sniedzot visām ieinteresētajām personām pierādījumus, ko iesniegusi jebkura no tām."
"138. pants.
Sēdes dienas noteikšana
Kad ir iesniegti pierādījumi vai beidzies vēstulēs norādītais termiņš, tiek noteikts datums nākamo 10 dienu laikā, kurā rīko apspriedes un sprieduma pieņemšanas sēdi."
"139. pants.
Sēde
Sprieduma pieņemšanas sēdē ievēro noteikumus, kas pieņemti attiecībā uz kopējo lietu, ar šādām īpatnībām:
a) maksātnespējas procesa administratoru vai kreditoru komisiju uzklausa, kad vien nepieciešams, tiesas noteiktā laikā;
b) pierādījumus uzrāda iebildumu iesniegšanas secībā;
c) debatēs vispirms uzstājas iebilduma izteicēju, pēc tam — atbildētāju advokāti, neizsakot replikas."
"140. pants.

Nolēmums

1. Pēc sprieduma pieņemšanas sēdes beigām tiesnesis nākamo 10 dienu laikā pieņem lēmumu attiecībā uz prasījumu pārbaudi un kārtošanu.

2. Maksātnespējas masas aktīvus kārto vispārējā kārtībā, ar liettiesiska nodrošinājuma tiesībām un kredītprivilēģijām saistītus aktīvus — sevišķā kārtībā.

3. Sarindojot prasījumus, priekšroka netiek dota uz tiesas hipotēkas vai uz ķīlu balstītas hipotēkas pamata. Tomēr prasītāja vai kreditora segtās izmaksas ir maksātnespējas masas parādi."

13 Kādi noteikumi regulē ieņēmumu sadali ? Kā nosaka prasījumu un kreditoru tiesību hierarhiju?

.

"172. pants.

Maksātnespējas masas parādu samaksa

1. Pirms maksātnespējas prasījumu samaksas maksātnespējas procesa administrators no maksātnespējas masas atskaita aktīvus vai tiesības, kas nepieciešami, lai samaksātu masas parādus, tostarp tos, kuru rašanos var paredzēt līdz procesa izbeigšanai.

2. Maksātnespējas masas parādus proporcionāli attiecina uz masas ieņēmumiem, bet atlikumu — uz katra kustamā vai nekustamā aktīva ieņēmumiem; tomēr attiecinātā summa nepārsniedz 10 % no ieņēmumiem no aktīviem, kam piemēro liettiesisku nodrošinājumu, izņemot, ja tas noteikti nepieciešams maksātnespējas masas parādu pilnīgai samaksai, vai ciktāl netiek kaitēts nodrošināto prasījumu pilnīgai samaksai.

3. Maksātnespējas masas parādu samaksu veic attiecīgajos termiņos neatkarīgi no procesa statusa.

4. Ja tiek uzsākta tiesvedība, lai pārbaudītu tiesības uz jau pārdotu aktīvu restitūciju vai nošķiršanu un ir iesniegts pienācīgs protests, glabāšanā paliek summa, kas ir vienāda ar ienākumiem no pārdošanas, ja tos ir iespējams noteikt, un to izslēdz no maksājumiem maksātnespējas masas vai maksātnespējas kreditoriem, kamēr spēkā paliek protesta sekas. Ja ieņēmumus nevar noteikt, glabāšanā patur summu, kas ir vienāda ar inventāra sarakstā noteikto.

180. panta 2. un 3. punkta noteikumus piemēro mutatis mutandi.*"*

"173. pants.

Maksātnespējas prasījumu samaksas sākšana

Maksātnespējas prasījumu samaksa aptver tikai prasījumus, kas ir pārbaudīti ar galīgu spriedumu."

"174. pants.

Maksājumi nodrošinātiem kreditoriem

1. Neskarot 172. panta 1. punkta un 2. punkta noteikumus, kad ir pārdoti aktīvi ar liettiesisku nodrošinājumu un ieturēti attiecīgie izdevumi, nekavējoties veic maksājumu nodrošinātiem kreditoriem, ievērojot to prioritāti. Attiecībā uz kreditoriem, kam nav pilnībā veikta samaksa un kuru priekšā parādnieks atbild ar savu mantu, attiecīgo bilanci iekļauj parastajos prasījumos, aizstājot aplēsto bilanci, ja tā atšķiras.

2. Pirms aktīvu pārdošanas aplēsto bilanci, kas atzīta par parastu prasījumu, risina, veicot sadali starp parastiem kreditoriem. Tomēr sadalei atbilstošās summas jāturpina glabāt, līdz apstiprināta faktiskā bilance. Izņemšanu atļauj pēc summu apstiprināšanas.

3. Nepieprasāmu trešo personu parādu samaksa:

a) nenotiek 164. panta 5. punkta pirmās daļas gadījumā vai ja attiecīgais prasītājs atsakās no nodrošinājuma;

b) nevar pārsniegt parāda summu, kas aktualizēta uz samaksas dienu, piemērojot 91. panta 2. punktu;

c) paredz kreditora tiesību subrogāciju proporcionāli samaksātajai summai attiecībā uz parāda summu, aktualizējot ar tiem pašiem noteikumiem."

"175. pants.

Izmaksas privileģētiem kreditoriem

1. Privileģētos prasījumus apmaksā, izmantojot aktīvus, kas nav piekārtoti augstāka spēka liettiesiskam nodrošinājumam, ievērojot to prioritāti, kā arī proporcionāli līdzvērtīgi privileģēto prasījumu summām.

2. 174. panta 1. punkta otrās daļas un 2. punkta noteikumus piemēro mutatis mutandis.*"*

"176. pants.

Izmaksas parastiem kreditoriem

Ja masa ir nepietiekama, lai veiktu pilnu izmaksu, parastiem kreditoriem izmaksas veic proporcionāli to prasījumiem."

"177. pants.

Izmaksas zemākas kārtas kreditoriem

1. Zemākas prioritātes prasījumu izmaksu veic tikai pēc parasto prasījumu pilnīgas izmaksas un tādā secībā, kā šie prasījumi ir norādīti 48. pantā, proporcionāli to attiecīgajām summām, ievērojot vienā apakšpunktā minētos, ja pilnai izmaksai ar masu nepietiek.

2. Ja par prasījumu zemāku prioritāti ir bijusi vienošanās, puses var noteikt prasījumam citu prioritāti nekā tā, kas izriet no 48. panta noteikumiem."

"178. pants.

Daļēja sadale

1. Ja glabāšanā tiek nodotas summas, kas nodrošina ne mazāk ka 5 % privileģēto, parasto vai zemākas prioritātes prasījumu vērtības sadali, tiesas maksātnespējas procesa administrators iesniedz plānu un sadales tabulu, kuru tas uzskata par īstenojamu, pievienošanai galvenajai lietai, ar kreditoru komisijas viedokli, ja šāda komisija ir.

2. Tiesnesis pieņem lēmumus par maksājumiem, ko tas uzskata par pamatotiem."

"179. pants.

Izmaksas solidāri atbildīgiem parādniekiem

1. Ja līdztekus maksātnespējīgajai personai ir vēl kāds solidāri atbildīgs parādnieks tādā pašā situācijā, kreditors nesaņem nekādu summu, ja nav iesniedzis apliecinājumu par naudas summām, ko tas saņēmis maksātnespējas procesos, kuros iesaistīti pārējie parādnieki; arī maksātnespējas procesa administrators informē par izmaksu citos procesos.

2. Solidāri atbildīgam parādniekam, kurš parādu samaksā tikai daļēji, solidāro parādnieku maksātnespējas procesos samaksu neveic, ja nav pilnīgi veikta izmaksa kreditoram."

"180. pants.

Preventīvi aizsardzības pasākumi

1. Ja pārsūdzēts spriedums, ar ko pārbaudīti un sakārtoti prasījumi, vai iesniegts protests par izskatīšanā esošu lietu, protestu iesniegušo personu prasījumus vai prasījumus, kas ir pārsūdzēti, attiecībā uz rīcību ar tiem veicamajā sadalē uzskata par nosacīti pārbaudītiem, pēdējā gadījumā — par maksimālo summu, ko varētu iegūt, to zinot. Tomēr šādi attiecinātās summas patur glabājumā.

2. Pēc galīgā lēmuma par pārsūdzību vai tiesvedību pieņemšanas atļauj izņemt glabātās summas, ciktāl tas attiecīgā gadījumā ir nepieciešams vai ja tiek veikta sadale starp kreditoriem. Ja notiek daļēja izņemšana, sadali veic, balstoties uz atlikušo summu.

3. Ja personas, kuras pārsūdzības vai protesta dēļ nav ļāvušas izņemt nekādas summas, zaudē savu pārsūdzību vai protestu, tās kompensē kreditoriem nodarīto kaitējumu, maksājot nokavējuma procentus pēc to likumiskās likmes par aizturēto summu, sākot ar sadales dienu, kad šī summa tikusi iekļauta.

4. Ja protestu iesniedz pēc tam, kad veikta sadale, attiecīgajiem kreditoriem vēlākā sadalē piešķir papildu summu, kas nepieciešama, lai atjaunotu līdztiesību ar līdzvērtīgiem kreditoriem, neskarot atlikušo glabāto summu, ja par prasību vēl nav pieņemts galīgs lēmums."

"181. pants.

Prasījumi saskaņā ar atliekošu nosacījumu

1. Prasījumus ar atliekošu nosacījumu apmierina pēc to nominālvērtības, veicot sadali pa daļām. Tomēr uz tiem attiecinātajām summām, kamēr nosacījums vēl nav noteikts, jāpaliek glabājumā.

2. Galīgajā sadalē, ja nosacījums nav izpildījies:

a) neizskata prasījumus, kuriem nav vērtības tādēļ, ka nosacījuma pārbaude ir acīmredzami mazticama; šādā gadījumā saskaņā ar iepriekšējo punktu glabāšanā nodotās summas sadala citiem kreditoriem;

b) ja iepriekšējā apakšpunktā paredzētā situācija neiestājas, maksātnespējas procesa administrators nodod glabāšanā kredītiestādei prasījuma nominālvērtībai atbilstošu summu, ko nodod prasītājam, kad ir izpildījies atliekošais nosacījums, vai sadala citiem kreditoriem, ja šī nosacījuma neiespējamība kļūst droša.

"182. pants.

Galīgā sadale

1. Kad noslēgusies maksātnespējas masas likvidācija, sadali un galīgo sadali veic tiesas sekretariāts pēc tam, kad lieta nosūtīta izmaksu aprēķināšanai, kā arī pašam sekretariātam. Parādnieka darbība, kas nes ienākumus, ar ko tiktu papildināta masa, neliedz izbeigt likvidāciju.

2. Naudas līdzekļus, kas palikuši pēc likvidācijas un nesedz pat sadales izdevumus, piešķir Tieslietu ministrijas atbildīgajai struktūrai finanšu un īpašumu pārvaldības jautājumos.

3. Maksātnespējas procesa administrators lietas izskatīšanas laikā var iesniegt sadales un galīgās sadales priekšlikumu, kam pievieno attiecīgus pamatojuma dokumentus, un šo informāciju vērtē sekretariāts."

"183. pants.

Maksājumi

1. Visus maksājumus veic bez īpaša lūguma, vēlams — ar bankas pārskaitījumu uz attiecīgā saņēmēja IBAN, bet pārskaitīto summu izņem no maksātnespējas konta.

2. Ja prasījumu nav iespējams apmaksāt iepriekšējā punktā paredzētajā kārtībā, maksātnespējas procesa administratoram jāizmanto čeks, kas izrakstīts attiecībā uz maksātnespējas kontu.

3. Ja gada laikā pēc tam, kad paziņots kreditoram, čeks nav iesniegts apmaksai, attiecīgais prasījums beidzas un summa nonāk Tieslietu ministrijas atbildīgajai struktūrai finanšu un īpašumu pārvaldības jautājumos (Instituto de Gestão Financeira e Equipamentos da Justiça, I. P.).

4. 1. un 2. punktā minēto maksāšanas līdzekļu izmantošana neatbrīvo maksātnespējas procesa administratoru no pienākuma ievērot likumiski vai līgumiski noteiktās prasības maksātnespējas konta izmantošanai. Mutatis mutandi *piemēro 167. panta 2. punktu."*

"184. pants.

Atlikums

1. Ja ar likvidācijas ieņēmumiem pietiek, lai pilnībā nomaksātu maksātnespējas prasījumus, maksātnespējas procesa administrators atdod atlikumu parādniekam.

2. Ja parādnieks nav fiziska persona, maksātnespējas procesa administrators nodod iesaistītajām personām bilances atlikumu, kas tām pienāktos, ja likvidācija būtu veikta maksātnespējas procesa ietvaros, vai arī rīkojas saskaņā ar citos tiesību aktos un noteikumos paredzēto."

14 Kādi ir maksātnespējas procedūras izbeigšanas nosacījumi un sekas (jo īpaši, to izbeidzot ar mierizlīgumu)?

Maksātnespējas procesa izbeigšanas nosacījumus un sekas izklāsta CIRE 231.–234. pants. Šajos noteikumos ir izklāstītas situācijas, kurās: apstiprina maksātnespējas plānu, ja šī plāna saturs nav pretrunā izbeigšanai; maksātnespēja izbeidzas; veic likvidāciju un galīgo sadali; maksātnespējas masa ir nepietiekama.

"231. pants.

Izbeigšana pēc parādnieka lūguma

1. Parādnieka lūgumu izbeigt procesu, pamatojoties uz maksātnespējas izbeigšanos, paziņo kreditoriem, lai tie pēc vēlēšanās varētu astoņu dienu laikā apstrīdēt izbeigšanu. Piemēro 41. panta 3. un 4. punkta noteikumus.

2. Parādnieka lūgumam, kas nav pamatots ar maksātnespējas izbeigšanos, pievieno dokumentus, kas apstiprina, ka tam piekrituši visi prasījumus iesniegušie kreditori, ja to iesniedz pēc šim mērķim noteiktā termiņa, bet citos gadījumos — visi zināmie kreditori.

3. Pirms lūguma izlemšanas tiesnesis abos gadījumos uzklausa maksātnespējas procesa administratoru un kreditoru komisiju, ja šāda komisija pastāv."

"232. pants.

Izbeigšana masas nepietiekamības dēļ

1. Ja tiek konstatēts, ka maksātnespējas masa ir nepietiekama, lai segtu procesa izmaksas un atlikušos maksātnespējas masas parādus, maksātnespējas procesa administrators par šo faktu informē tiesnesi; tiesnesi par to var informēt arī automātiski.

2. Pēc parādnieka, kreditoru sapulces un maksātnespējas masas kreditoru uzklausīšanas tiesnesis pasludina maksātnespējas procesu par izbeigtu, izņemot, ja ieinteresētā puse pēc tiesas rīkojuma iemaksā tiesneša noteiktu summu, kas ir pamatoti uzskatāma par nepieciešamu, lai nodrošinātu procesa izmaksu un atlikušo maksātnespējas masas parādu segšanu.

3. Pēc tam, kad lieta nosūtīta izmaksu aprēķināšanai un tiesas sekretariātam, sekretārs pēc izmaksu apmaksas sadala maksātnespējas masas kreditoriem maksātnespējas masā esošās naudas summas proporcionāli to prasījumiem.

4. Kad apstiprinājusies masas nepietiekamība, maksātnespējas procesa administrators var nekavējoties pārtraukt attiecīgo likvidāciju.

5. Ja maksātnespējas process izbeigts masas nepietiekamības dēļ, gadījumos, kad uzsākta, bet vēl nav pabeigta procedūra maksātnespējas vainojamības izvērtēšanai, šo procedūru turpina ierobežotā formā.

6. Iepriekšējo punktu noteikumus nepiemēro, ja parādnieks iegūst no izmaksu samaksas atlikšanas saskaņā ar 248. panta 1. punktu, kamēr šāds ieguvums ir spēkā.

7. Masas nepietiekamību prezumē, ja aktīvu vērtība ir mazāka nekā 5 000 EUR."

"233. pants.

Izbeigšanas sekas

1. Pēc tam, kad process ticis izbeigts, un neskarot 217. panta 5. punktā noteikto par konkrētajām tūlītējām sekām, kādas ir lēmumam apstiprināt maksātnespējas plānu:

a) izbeidzas visas maksātnespējas pasludināšanas sekas un parādnieks atgūst tiesības atsavināt savus aktīvus un brīvi pārvaldīt savu darījumdarbību, neskarot sekas, kādas ir maksātnespējas atzīšanai par vainojamu un nākamā panta noteikumiem;

b) beidzas kreditoru komisijas un maksātnespējas procesa administratora uzdevumi, izņemot ar bilances iesniegšanu un attiecīgā gadījumā — maksātnespējas plānā noteiktos;
c) maksātnespējas kreditori var izlietot savas tiesības pret parādnieku bez ierobežojumiem, izņemot maksātnespējas plānā un maksājumu plānā, kā arī 242. panta 1. punktā noteiktos, un attiecībā uz tiem izpildu dokumenti ir spriedums, ar ko apstiprināts maksājumu plāns, un spriedums, ar ko pārbaudīti prasījumi, vai vēlākā pārbaudes tiesvedībā pieņemts lēmums, kopā ar spriedumu, kurā apstiprināts maksātnespējas plāns, ja tāds ir;
d) masas kreditori var vērsties pret parādnieku attiecībā uz tiesībām, kas nav apmierinātas.
2. Maksātnespējas procesa izbeigšanai pirms galīgās sadales ir šādas sekas:
a) darbību atcelšana par labu maksātnespējas masai zaudē spēku, izņemot, ja maksātnespējas procesa administratoram ar maksātnespējas plānu ir piešķirtas pilnvaras aizstāvēties pret prasību, ar ko apstrīd šo atcelšanu, kā arī gadījumus, kad šādu atcelšanu vairs nevar apstrīdēt, jo ir sācis tecēt 125. pantā noteiktais termiņš, vai kad celtā prasība ir noraidīta ar galīgo lēmumu;
b) attiecībā uz prasījumu pārbaudi un jau likvidēto aktīvu restitūciju un nošķiršanu notiekošo procesu izbeigšana 30 dienu laikā, izņemot, ja jau ir pieņemts spriedums par prasījumu pārbaudi un kārtošanu saskaņā ar 140. pantā paredzēto vai ja izbeigšana notiek maksātnespējas plāna pieņemšanas dēļ — šādā gadījumā par šo spriedumu iesniegtās pārsūdzības turpinās līdz to pabeigšanai, tāpat kā tiesvedības, kuru iesniedzēji vai parādnieks to vēlas;
c) tiesvedībā esošu procesu izbeigšana pret personām, kuras ir juridiski atbildīgas par maksātnespējīgās personas parādiem, pēc maksātnespējas procesa administratora priekšlikuma, izņemot, ja ar maksātnespējas plānu maksātnespējas procesa administratoram piešķirtas tiesības uzturēt šādas prasības.
3. Par tiesvedības izmaksām, apstrīdot tādu darbību atcelšanu par labu maksātnespējas masai, kuras apmierinātas saskaņā ar 2. panta a) punktu, atbild maksātnespējas masa, ja lieta tiek izbeigta masas nepietiekamības dēļ.
4. Izņemot prasījuma pārbaudes procesu, ikvienu procesu, kas ir atkarīgs no maksātnespējas procesa un ko nevar izbeigt saskaņā ar 2. punkta b) apakšpunktu, vai ko saskaņā ar maksātnespējas plānu nevar uzturēt maksātnespējas procesa administrators, izdala no lietas un nodod kompetentajai tiesai. Attiecībā uz lietu parādniekam pēc tam ir ekskluzīva leģitimitāte neatkarīgi no pretējās puses vērtējuma vai piekrišanas.
5. 10 dienu laikā pēc izbeigšanas maksātnespējas procesa administrators nodod tiesas arhīvam visus tā rīcībā esošos ar procesu saistītos dokumentus, kā arī parādnieka grāmatvedības dokumentus, kuri nav jāatgriež parādniekam.
6. Ja maksātnespējas procesu izbeidz, neuzsākot procedūru maksātnespējas ļaunprātības izvērtēšanai saskaņā ar 36. panta 1. punkta i) apakšpunktu, tiesnesim lēmumā skaidri jānorāda maksātnespējas nejaušais raksturs, kā tas noteikts 230. pantā.
7. Maksātnespējas procesa izbeigšana saskaņā ar 230. panta 1. punkta e) apakšpunktu, ja pastāv likvidējami aktīvi vai tiesības, nosaka tikai tīro ienākumu sadales laikposma sākumu."
"234. pants.
Sekas attiecībā uz komercsabiedrībām
1. Ja procesa izbeigšana ir balstīta uz tāda maksātnespējas plāna apstiprināšanu, kas paredz komercsabiedrības turpināšanu, darbības atsākšanai nav nepieciešams dalībnieku lēmums.
2. Dalībnieki var nolemt atsākt darbību, ja izbeigšana ir balstīta uz 230. panta 1. punkta c) apakšpunktu.
3. Sabiedrību uzskata par izbeigtu, kad ir notikusi galīgā sadale un reģistrēta procesa izbeigšana.
4. Ja izbeigšana notiek, pamatojoties uz maksātnespējas masas nepietiekamību, sabiedrības likvidācija notiek saskaņā ar komercsabiedrību darbības izbeigšanas un likvidācijas administratīvo procesu. Tiesnesis paziņo kompetentajam reģistram par izbeigšanu attiecībā uz sabiedrības īpašumu."

Sekas attiecībā uz fiziskām personām

Ja parādnieks ir fiziska persona, pēc parādnieka lūguma to var atbrīvot no maksātnespējas procesa prasījumiem, kas nav pilnībā apmaksāti maksātnespējas procesa laikā vai piecus gadus pēc tā izbeigšanas, kā paredzēts *CIRE* 235.–248. pantā.

Lai atbrīvotu fizisku personu no saistībām, ja tas ir atļauts, parādnieka tīros ienākumus piecus gadus pēc maksātnespējas procesa pabeigšanas (cesijas periods) cedē tiesas izvēlētam aizgādnim. Cesijas periodā katra gada beigās aizgādnis izlieto saņemtās summas: a) maksātnespējas procesa nesegto izmaksu segšanai; b) atlīdzinot Tieslietu ministrijas atbildīgajai struktūrai finanšu un īpašumu pārvaldības jautājumos par maksātnespējas procesa administratora un aizgādņa atlīdzību un izmaksām, kas radušās šai struktūrai; c) savas atlīdzības un izdevumu nomaksai; d) atlikumu sadalot starp maksātnespējas kreditoriem saskaņā ar noteikumiem par maksājumiem kreditoriem maksātnespējas procesā.

Ja cesijas periods ir beidzies, tiesa var atļaut parādnieku atbrīvot; šādā gadījumā visi maksātnespējas prasījumi, kas atbrīvošanas dienā vēl pastāv, tiek atcelti, ieskaitot neiesniegtus vai nepārbaudītus prasījumus. Tomēr atbrīvošana neietver: a) uzturēšanas prasības; b) kompensāciju, kas pienākas par parādnieka prettiesisku rīcību un kā tāda ir tikusi pieprasīta; c) prasījumus attiecībā uz naudas sodiem un citus naudas sodus par noziedzīgiem nodarījumiem vai administratīviem pārkāpumiem; d) prasījumus saistībā ar nodokļiem.

15 Kādas ir kreditoru tiesības pēc maksātnespējas procedūras izbeigšanas?

Kreditoru tiesības pēc maksātnespējas procesa izbeigšanas tika aplūkotas atbildē uz iepriekšējo jautājumu. Būtībā pēc procesa izbeigšanas maksātnespējas kreditori savas tiesības pret parādnieku var izlietot bez ierobežojumiem, izņemot tos, kas ir minēti iespējamajos maksātnespējas un maksājumu plānos, kā arī *CIRE* 242. panta 1. punktā.

Izpildu dokuments tiesību īstenošanai ir spriedums, ar ko apstiprināts maksājumu plāns, un spriedums, ar ko apstiprināts prasījums, vai attiecīgā gadījumā — lēmums, kas pieņemts vēlākā pārbaudes tiesvedībā, kopā ar spriedumu, ar ko apstiprināts maksātnespējas plāns.

CIRE 242. panta 1. punkts paredz, ka ja fiziska persona ir atbrīvota no saistībām, nav atļauts izpildes process pret parādnieka aktīviem, kas ir paredzēti maksātnespējas prasījumu apmierināšanai cesijas periodā.

Maksātnespējas procesu uzskata par izbeigtu ar *CIRE* 230. pantā noteikto brīdi. Izbeigšanas laiks ir atkarīgs no apstākļiem, kas noteikuši izbeigšanu, kā norādīts turpmāk:

"230. pants.
Procesa izbeigšanas laiks
1. Ja process turpinās pēc maksātnespējas pasludināšanas, tiesnesis var nolemt izbeigt procesu:
a) pēc tam, kad notikusi galīgā sadale, neskarot 239. panta 6. punkta noteikumus;
b) pēc tam, kad kļuvis galīgs lēmums, ar kuru apstiprināts maksātnespējas plāns, ja šis plāns nav pretrunā izbeigšanai;
c) pēc parādnieka lūguma, ja parādnieks nav maksātnespējas situācijā vai tam piekrituši visi kreditori;
d) ja maksātnespējas procesa administrators apstiprina, ka maksātnespējas masa ir nepietiekama procesa izmaksu un citu parādu segšanai;
e) ja izbeigšana vēl nav paziņota — sākotnējā lēmumā, ar kuru atbrīvo no saistībām, kā minēts 237. panta b) punktā.
2. Kreditorus informē par lēmumu izbeigt procesu, kā arī lēmumu publicē un reģistrē 37.un 38. pantā paredzētajā kārtībā, norādot attiecīgo pamatu."

16 Kurš sedz maksātnespējas procedūrā radušās izmaksas un izdevumus?

Maksātnespējas procesa izmaksas un izdevumus uzskata par konkursa masas parādiem atbilstīgi *CIRE* 51. pantam, kā minēts iepriekš.

Pirms maksātnespējas prasījumu samaksas maksātnespējas procesa administrators atskaita aktīvus vai tiesības, kas nepieciešami, lai samaksātu procesa izmaksas un izdevumus, tostarp tos, kuru rašanos var paredzēt līdz procesa izbeigšanai. Procesa izmaksu un izdevumu samaksu attiecina saskaņā ar minēto *CIRE* 172. pantu.

Ja fiziskā persona ir atbrīvota no saistībām, aizgādnis cesijas periodā katra gada beigās saņemtās summas vispirms izmanto, lai apmaksātu procesa izmaksas un izdevumus saskaņā ar *CIRE* 241. pantu.

17 Kādi noteikumi reglamentē kreditoru kopumam kaitējošu juridisku aktu spēkā neesību, atzīšanu par spēkā neesošiem vai neizpildāmību?

CIRE 120.–127. pants paredz iespēju atcelt darbības, kas kaitē kreditoru kopīgajām interesēm, ja ir izpildīti šajos pantos minētie nosacījumi.

“120. pants.

Vispārējie principi

1. Darbības, kas kaitē maksātnespējas masai un ir veiktas divu gadu laikā pirms maksātnespējas procesa sākšanas, var atcelt par labu maksātnespējas masai.

2. Par darbībām, kas kaitē maksātnespējas masai, uzskata darbības, kas mazina, novērš, apgrūtina, apdraud vai kavē izmaksas maksātnespējas kreditoriem.

3. Nākamajā pantā minētās jebkura veida darbības, pat ja tās veiktas vai pieļautas ārpus tajā noteiktajiem termiņiem, prezumējamas kā kaitējošas masai, ja nav pieņemti pierādījumi, kas apliecina pretējo.

4. Izņemot nākamajā pantā minētos gadījumus, atcelšana prezumē trešās personas ļaunticību attiecībā uz rīcību — darbību vai bezdarbību divu gadu laikā pirms maksātnespējas procesa uzsākšanas, ja tās veikšanā piedalījusies vai no tās labumu guvusi persona, kas atrodas sevišķās attiecībās ar maksātnespējīgo personu, pat ja sevišķās attiecības konkrētajā datumā nav pastāvējušas.

5. Par ļaunticību uzskata apzināšanos, ka rīcības laikā ir spēkā kāds no šādiem apstākļiem:

a) parādnieks atradās maksātnespējas situācijā;

b) rīcības prejudiciālā būtība, kā arī parādnieka tobrīdējā atrašanās situācijā, kurā tam draud maksātnespēja;

c) ir sākts maksātnespējas process.

6. Piemērojot šajā nodaļā paredzētos noteikumus, nevar atcelt tiesiskus darījumus, kas izdarīti saskaņā ar šo likumu veikta sevišķās atveseļošanas procedūras vai sevišķās maksājumu vienošanās procedūras ietvaros, atgūšanas un reorganizācijas pasākumos vai saistībā ar Kredītiestāžu un finanšu uzņēmumu vispārējo noteikumu (apstiprināti ar 1992. gada 31. decembra Dekrētlikumu Nr. 298/92) VIII nodaļu. Tas pats attiecas uz darījumiem, kas veikti ārpustiesas uzņēmumu reorganizācijas shēmas vai līdzvērtīga speciālajos tiesību aktos paredzēta procesa ietvaros, kura mērķis ir nodrošināt parādniekam pietiekamus finansēšanas līdzekļus, lai atgūšanu padarītu iespējamu.

“121. pants.

Beznosacījuma atcelšana

1. Turpmāk minētās darbības var atcelt par labu maksātnespējas masai bez nepieciešamības izpildīt papildu prasības:

a) dalīšanu, kas veikta mazāk kā gadu pirms maksātnespējas procesa uzsākšanas, ja maksātnespējīgās personas daļa faktiski ir segta ar viegli noslēpjamiem aktīviem, bet vispārējie aktīvi un personalizētas vērtības nonākušas citām ieinteresētajām personām;

b) parādnieka bez atlīdzības veiktas darbības divu gadu laikā pirms maksātnespējas procesa sākšanas, ieskaitot mantojuma vai legāta liegšanu, izņemot parastos veiktos ziedojumus;

c) liettiesisku nodrošinājumu, ko parādnieks nodibinājis attiecībā uz jau esošām saistībām vai citām, kas aizstāj šādas saistības, sešu mēnešu laikā pirms maksātnespējas procesa uzsākšanas;

d) nodrošinājumu, apakšnodrošinājumu, galvojumu vai kredītpilnvaras, ko maksātnespējīgā persona parakstījusi iepriekšējā apakšpunktā minētajā laikposmā un kas neievēro darījumdarbību, kurā maksātnespējīgā persona ir faktiski ieinteresēta;

e) liettiesisku nodrošinājumu, ko parādnieks nodibinājis vienlaikus ar nodrošinātajām saistībām 60 dienu laikā pirms maksātnespējas procesa uzsākšanas;

f) maksājumus vai citas darbības, lai izbeigtu saistības ar termiņu pēc maksātnespējas procesa sākuma datuma, kas veiktas sešu mēnešu laikā pirms maksātnespējas procesa sākuma datuma vai arī pēc šī datuma, bet pirms termiņa;

g) maksājumus vai citus paņēmienus, kā izbeigt saistības, kuras persona uzņēmusies sešu mēnešu laikā pirms maksātnespējas procesa sākšanas ar noteikumiem, kas ir likumīgai darījumdarbībai neparasti un ko kreditors nevar prasīt;

h) atlīdzības darbības, ko maksātnespējīgā persona veikusi gada laikā pirms maksātnespējas procesa uzsākšanas, ja saistības, ko tā ir uzņēmusies, būtiski pārsniedz pretējās puses saistības;

i) kapitāla daļu īpašnieku aizdevumu atmaksu, ja tā notikusi iepriekšējā apakšpunktā minētajā laikposmā.

2. Iepriekšējā punkta noteikumus atceļ tiesību normas, kam izņēmuma kārtā vienmēr nepieciešama ļaunticība vai citas prasības.”

“122. pants.

Maksājumu sistēmas

Darbības, uz kurām attiecas maksājumu sistēma atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes 19. maija Direktīvas 98/26/EK 2. panta a) punkta vai līdzvērtīgai definīcijai, nevar atcelt.”

“123. pants.

Atcelšanas forma un tiesību izbeigšanās

1. Maksātnespējas procesa administrators atcelšanu var veikt, izmantojot ierakstītu vēstuli ar paziņojumu par saņemšanu sešu mēnešu laikā pēc tam, kad atklājusies darbība, bet ne vēlāk kā divus gadus pēc maksātnespējas pasludināšanas datuma.

2. Tomēr, kamēr darījumdarbība nav pabeigta, atcelšanu izņēmuma kārtā var pieteikt bez termiņa ierobežojuma.”

“124. pants.

Sekas attiecībā uz cesionāriem

1. Darbības atcelšanas sekas attiecībā uz vēlākiem cesionāriem prezumē to ļaunticību, izņemot universālmantinieku gadījumā vai ja jaunā nodošana notikusi bez maksas.

2. Iepriekšējo punktu noteikumus mutatis mutandi *piemēro tiesību nodibināšanai uz aktīviem, kas nodoti par labu trešai personai.”*

“125. pants.

Atcelšanas apstrīdēšana

Tiesības apstrīdēt atcelšanu beidzas pēc trijiem mēnešiem, kamēr risinās attiecīgā tiesvedība, kas ierosināta pret maksātnespējas masu un ir atkarīga no maksātnespējas procesa.”

“126. pants.

Atcelšanas sekas

1. Atcelšanai ir atpakaļvērsts spēks, un ir jāatjauno stāvoklis, kāds būtu pastāvējis, ja nebūtu notikusi darbība vai bezdarbība.

2. Prasība, ko maksātnespējas procesa administrators ceļ iepriekšējā punktā paredzētajam mērķim, ir atkarīga no maksātnespējas procesa.
3. Sodi, ko piemēro trešām personām, kuras spriedumā noteiktajā termiņā neiesniedz aktīvus vai vērtslietas, ko jāatgriež masā, ir tādi paši, kā paredzēts procesuālajos tiesību aktos attiecībā uz ieķīlātu aktīvu depozitāru, kas tos neatdod laikā.
4. Trešās personas iesniegto priekšmetu atgriež tikai tad, ja to var identificēt un nošķirt no pārējā masas daļā ietilpstošajiem.
5. Ja iepriekšējā punktā aprakstītā situācija neiestājas, pienākums atgriezt attiecīgo vērtību ir maksātnespējas masas parāds, kas atbilst attiecīgajam iedzīvošanās apmēram maksātnespējas pasludināšanas datumā, un maksātnespējas parāds — attiecībā uz iespējamo atlikušo summu.
6. Bezmaksas atgriešanas pienākums uz pircēja rēķina pastāv tikai samērīgi ar tā iedzīvošanos, izņemot, ja pastāv vai ir prezumējama ļaunticība."
"127. pants.
Actio Pauliana
1. Maksātnespējas kreditoriem nav ļauts celts jaunas actiones Paulianae *pret parādnieka veiktajām darbībām, kuru atcelšanu pasludinājis maksātnespējas procesa administrators.*
2. Maksātnespējas pasludināšanas dienā izskatīšanā esošas vai vēlāk ierosinātas actiones Paulianae *nepievieno maksātnespējas procesam un, ja maksātnespējas procesa administrators atceļ darbību, turpina tikai tad, ja šādu atcelšanu pēc tam ar galīgu lēmumu atzīst par spēkā neesošu; tas ir saistoši attiecībā uz darbībām saistībā ar maksātnespējas procesa administratora novērtētajiem jautājumiem, ja netiek ietverta iepriekš iztiesāta lieta.*
3. Ja actio Pauliana *tiek apmierināta, šo prasību cēlušā kreditora intereses vērtē Civilprocesa kodeksa 616. panta mērķiem, neņemot vērā izmaiņas, kas attiecīgajā prasījumā ieviestas ar varbūtēju maksātnespējas vai maksājumu plānu."*

Brīdinājums. Šajā informatīvajā lietā iekļautais saturs nav saistošs ne kontaktpunktam, ne tiesām, kā arī neaizliedz iepazīties ar spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem vai to grozījumiem. Minētie *CIRE* juridiskie noteikumi ņem vērā Dekrētlikuma Nr. 53/2004 2004. gada 18. marta redakciju līdz grozījumiem (ieskaitot), kas pieņemti ar 2018. gada 2. marta likumu Nr. 8/2018.
Lapa atjaunināta: 23/06/2021
Šīs lapas versiju savā valodā uztur attiecīgais Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkla kontaktpunkts. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Ne Eiropas Tiesiskās sadarbības tīkls, ne Eiropas Komisija neuzņemas nekādu atbildību par šajā dokumentā ietverto vai minēto informāciju vai datiem. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.